

A genfi lázroham

A krízis tehát elkezdődött. A genfi beteg, a Népszövetség szervezetét elkapta a láz és a testben eddig csöndben rohadó, lappangó kór, a tehetetlenség opportunizmusa teljes erővel kirobbant, hogy dülőre juttassa a tizennégy éves kérdést: élhet-e továbbra is úgy, mint eddig, vagy egy új és radikális beavatkozásra van szüksége a „nemzetek együttműködésének...?”

Amint 1926-ban a Népszövetség szervezete akkor vált teljessé, amidőn egyenlő jogokkal rendelkező tagként felvették Stresemann Németországát, kilenc év múltán úgy vált hiányossá az egész jószándéku, de jámbor nemzetközi aeropág, amint a hitleri Németország egy kritikus pillanatban bevágta maga mögött a népszövetségi ülésterem és a leszerelési konferencia ajtaját. Eppen azért, mert itt nem Mandzsukuó életéről van csupán szó, mint ahogyan Japán kilépésének esetében történt, hanem az európai politika egyensúlyáról, amelyet a németekkel egyetértőleg alapoztak meg a rapallói, a thoiry-i, a locarno-i, a strezai és a genfi négyhatalmi egyezményekben. Németország kilépésének jelentőségteljessége még akkor sem lehetne annyira csekély, mint a Japáné, ha Berlint történetesen sikerülne a Sárga-Tenger partjára tolni át, az egész horogkeresztes rezsimjével egyetemben. A háború nyomorúságainak irtózatától ég lázban most Európa luddörös teste, hiszen halott a berlini sörgyáros fia és halott a saint-nazairei körösmáros gyermeke is, akik halálukig injekciót kaptak, — hiába — ebbe a remegésbe, ebbe a lázba a béke kísérleti szérumait. Stresemann és Briand-t túlélt az öreg „tigris”, Clémenceau trianusi szelleme és ellenére három millió egykori francia frontarcos állásfoglalásának a béke mellett, Poincaré és Tardieu külpolitikája nem szolgált lényegében véve mást, mint a sokat emlegetett „biztonsági kérdés” börtönébe zárva, mindörökké biztosítani egy győztes háború előnyeit, egy levert hetven milliónyi lelket számláló nemzettel szemben.

Hitlert ismerjük: egyedül áll népével egyetemben a puskaporos-hordó tetőzetén, egyik oldalán a francia-belga betonfallal, másik oldalán a Keletporoszországra kacsintó lengyelekkel, amelyek mögött a Szovjet néptengere és arzenálja sötétlik. Nincs egy igaz és nyílt barátja az egész európai koncertben és néha úgy rémlik, hogy a tankok acélfrontja, a gázok halálos függönyei, egyik éjszakáról a másikra végezhetnek vele, ha megbillen a kardélen-táncoló idegfeszültsége az európai diplomáciának és drága emberi vér fröccsen a kardélen felbillenő saltó után... És mégis: tagadhatatlan az a bátorság, amellyel lezuhant a hitleri külpolitika ökle a genfi asztal közepére. Méltánylandó ez az asztalravágás, ez az ajtó-bevágás még akkor is, ha csupán a németországi zsidó népkisebbség üldöztetéseit kívánja feledtetni a világgal, mert a nemzetek és népek egyenjogúságának nevében történt. Ha nincs is egyetlen barátja sem a Harmadik Birodalomnak, aki egy esztelen háború esetén melléje állana, az egyenjogúsági eszmének védelmében, a német népnek vannak fegyvertársai és mellette áll a történelmi igazság. Hitler Németországa egy egész világ szimpátiáját veszítette el, de most talán visszaserzi a kultüremberiségnek a Népszövetség intézményét, amely ha ad biztonságot, meg kell adnia az egyforma egyenjogúságot is a résztvevő nemzetek számára. Am elképzelhető az a nemzetközi arányú morális debacle is, hogy a Népszövetségben tömörült nagyhatalmak tovább folytatják veszedelmes hatalmi játékokat, bizva fegyvereik és hadseregeik számára-

Engesztelő jegyzéket küldött a leszerelési értekezlet a kilépett Németországnak

Indokolatlannak tartják Hitler elhatározását -- Mussolinire még nagy feladatok várnak -- Október 26-ig elnapolták a leszerelési értekezletet -- Összehívják a négyhatalmi szerződött-feleket

Nem lehetetlen, hogy Németország újra visszatér Genfbe

A világ a szombaton nyilvánosságra hozott német lépés hatása alatt áll. A történelem szele száguld végig Európán és a külügyminiszeri hivatali szobákban, valamint a Lac Léman partján is fokozott mértékben átérzik, hogy minden lépés, minden mondat, minden szó különös súllyal bír abban az atmoszférában, amelyet Németország döntő lépése determinál. Rendkívüli jelentőséggel bírnak azok a hangok, amelyek a vasárnapi francia sajtóban hangzottak el és amelyek Németországgal szemben katonai retorziót követelnek és éppen ez kölcsönöz fokozott jelentőséget azoknak a genfi törekvéseknek, amelyek ki akarják egyensúlyozni az európai helyzetet és Németországot elhatározásának megmástitására akarják bírni.

A genfi világpolitikai front legújabb eseményei:

Népszövetségi körökben általában az a meggyőződés, hogy Hitler rádióbeszéde igen jó hatással volt és szó sincs róla, hogy Németország minden hidat felégetett volna maga mögött. Eppen ezért népszövetségi körökben az a vélemény alakult ki, hogy a Népszövetség plenumának hivatalos állásfoglalása előtt tárgyalásokat kell kezdeni Németországgal. Jólinformált helyről nyert értesülések alapján a távirati ügynökségek egyöntetűen azt jelentik, hogy a Népszövetség mindent meg fog tenni, hogy Németországot elhatározásának megmástitására bírja. Genfben egyébként hangsúlyozzák, hogy Németországnak a Népszövetségből való kilépése jogilag csak két év múlva tekinthető véglegesnek. A népszövetségi alapszabályok értelmében ugyanis a tagállamokat kétéves felmondás kötelezi és jogilag a kapcsolat a Népszövetség és a kilépő tagállam között csak két év múltával szűnik meg.

Egy szemponi: a kisállamok érdeke

A leszerelési értekezlet ugynevezett kísérőnöksége egész vasárnap Hendersonnak a „La Paix”-szállóban lévő lakásán tanácskozott. A tanácskozás tárgya az volt, hogy megállapítsák a leszerelési értekezlet által a jövőben követendő utat. Végül is elhatározták, hogy valamennyi hatalom közösen válaszol Németországnak.

A válaszjegyzék visszautasítja a német kormányt az azt a vádját, mintha a leszerelési értekezlet eredménytelen lett volna és minden felelősséget a német kormányra hárít a leszerelés sikeréért és a béke fenntartásáért. Németország elhatározása kétségtelenül közelebb hozta a hatalmakat egymáshoz és jóformán minden delegátusban azt az elhatározást érlelte meg, hogy valamilyen pozitív eredményre jussanak a leszerelés terén. Későbbi jelentések szerint a leszerelési főbizottság olyan válaszjegyzéket intéz Németországhoz, amely udvarias hangjával lehetővé teszi a további tárgyalásokat. Olaszország egy hétre el akarja na-

nyainak erejében. Ebben az esetben is élni fog a népek lelkében a joggyenlőség utáni vágy, amely túléli a genfi bábszínház Potemkin-életét.

A krízis tehát elkezdődött — s most figyelniünk kell, mi lesz: lassu agónia, vagy egy gyors és szerencsés operáció, amely egyszer s mindenkorra leszámol másfél évtized lappan-

gólalattal a leszerelési konferenciát. Franciaországnak ezzel szemben az az álláspontja, hogy a leszerelési értekezletet folytatni kell a béke és a lefegyverzett kisállamok — Magyarország, Ausztria és Bulgária — érdekében. Ha a leszerelési egyezmény létrejön, amit francia részről biztosra vesznek, úgy ehhez utóbb Németország is csatlakozhat.

Az olasz hivatalos körök a legnagyobb nyugalommal fogadják az eseményeket. Az olasz illetékes körök hangsúlyozzák, hogy Hitler kiáltványában és beszédeiben béke-öhajának adott kifejezést.

A vasárnapi német sajtóban megállapítják, hogy

Németország kilépése a Népszövetségből nem hadüzenet, hanem békeüzenet.

Németország hajlandó bárkivel tárgyalni, azonban nem abban a mesterségesen elmergesített légkörben, melyet ma Genf reprezentál. A Völkischer Beobachter vasárnapi vezércikke a következő szavakkal végződik: „Németország várja az ajánlatokat.”

A müncheni művészek házának alapkövetélenél több miniszter, közöttük Hitler kancellár is résztvett, sőt beszédet is mondott. Felszólalásában hangsúlyozta, hogy Németországot jogtalanul tették és elvették tőle a becsületét.

Hitler legújabb beszéde

— Egy nép vagyunk — mondotta — egy birodalom akarunk lenni. Szörnyűség és nyomor fakadt a német népre, nagyszerű gazdasági élete, mintha szét akarna hullani. A proletárizálódás egyre újabb társadalmi csoportokat sodor el és a társadalom arculata eltorzul. Hamburgban 20.000 ember tüntetett a békeért, becsületért és egyenjogúsáért jelszavak alatt. Hamburg polgármestere az acélszakosok nagygyűlésén kijelentette, hogy az egész német nép egységesen áll a vezér mögött. Kijelentette, hogy a tüntetés elsősorban hűségnyilatkozat Hitler mellett.

Stettinben 200.000 frontarcos tartott ösz-

gólalattal? Németország mellett, vagy Németország ellen, — de semmiesetre sem Németország nélkül kell kilábolnunk a világpolitikának ebből a válságából, amely ha dönt élet és halál kérdéseit felett, — úgy az csak a genfi marionettszínház élethalálát illetheti, de nem az embermilliókét, akik 1914. óta nem akarnak mást, csak békét és nyugalmat. (J.)

szejövetelt, amelyen megingathatatlan hűségükéről és engedelmségükről biztosították Hitler kancellárt.

Göbbels József dr. birodalmi propaganda-miniszter tegnap 50.000 ember előtt beszélt a Sportpalotában.

— **Erről a pódiumról** — mondotta Göbbels — **kiáltjuk oda a világnak: Nem háborút, hanem békét akarunk, de becsületés békét! Amíg Németországot másodrangú nemzetként kezelik, nem mehetünk vissza Genfbe!**

A Montag tegnap este megjelent száma Göbbels beszédével kapcsolatban, abból következtetve azt írja, hogy

Németország visszatérése Genfbe nem lehetetlen.

A német ipar nevében Krupp, az ismert iparmágnás táviratot küldött Hindenburgnak és Hitlernek, amelyben kijelentette, hogy a német ipar zárt sorokban áll a német nép vezetői mögött és az iparra minden körülmények között számíthatnak.

A Daily Telegraph élesen elítéli Németország kilépését a Népszövetségből. A lap azt hiszi, hogy

Válasz Németországnak: Nem tekinthetjük indokoltnak..

A leszerelési értekezlet elnöksége hétfőn délután egy óras tanácskozást tartott, amelyen elfogadta a Németország kilépésére adandó

— A német kormány elhatározását, hogy nem vesz részt tovább a leszerelési értekezleten, oly pillanathan tette, amelyben az elnökség éppen a szorosán körülhatárolt leszerelési tervvel foglalkoztatta a főbizottságot. Ezen program, amelyet szabott határidőn belül kellett volna végrehajtani, a konferencia által elfogadott határozatoknak megfelelően olyképp történt meg, hogy a leszerelési értekezlet elnöksége előtt a főbizottság elé terjesztett leszerelési indítvány tervezé. Ezen program megfelelő biztonsági intézkedések keretében ugyancsak biztosítani az egyenjogúság megvalósítását, amelyet a német kormány mindig elsősorban követelt. Ilyen körülmények között sajnáljuk, hogy a kormány a súlyos határozatait olyan okokból hozta, amelyeket nem tekinthetünk indokoltnak.

A jegyzéket, amelyet Neurath német külügyminiszternek címeztek, Henderson elnök írta alá. Az elnökség egyúttal javasolta a főbizottságnak, hogy az értekezlet 16-ig elnapolja. Délután folyamán a főbizottság is megtartotta ülését, amelyen úgy a válasz-szöveget, mint az elnapolást elfogadta.

Mussolinira új szerep vár

Egyébként a németek váratlan lépése után már némileg lecsillapodtak a kedélyek. A politikusok egyelőre nem akarnak nyilatkozni, nehogy azzal olajat öntsenek a tüzre.

Általában úgy vélik, hogy az események Mussolini olasz miniszterelnök kezére játszanak.

Ő lesz ugyanis illetékes arra, hogy kibékítse a két pártta szakadt tábor. Egyes delegátusok azt állítják, hogy az ő kezében nagy fegyver

Tapsol Japán a német elhatározáshoz

Tokióból kábelezik, hogy Araki japán hadügyminiszter feltűnésű nyilatkozatban lejtette ki nézetét Németország kilépéséről a Népszövetségből. A hadügyminiszter elmondta, hogy Japán csak helyesli Németország magatartását és ugyanazt a felfogást vallja, mint a német kormány. A Népszövetség intézménye teljesen csődöt mondott, mert nem tudja teljesíteni azokat a feltételeket, amelyeknek megvalósítására kellene szolgálnia. Araki úgy találja, hogy a német kilépés a távolkeleti eseményekre is nagy horderőt gyakorol és arra mindenesetre elsősorban jó, hogy Japán kilépését a világ ítélőszéke előtt megindokolja.

Jólinformált francia körök véleménye szerint hétfőn úgy döntöttek, hogy

Daladier francia miniszterelnök kedd délután válaszol a Kamarában Hitlernek, aki beszédében őt személyileg érintette.

Daladier nagyszabású expozéjában elmondta véleményét az egész német kilépésről. A miniszterelnök nagy beszéde egybeesik a Kamara megnyitásával.

Ugy tudják, hogy Daladier a beszéde után azonnal

fölteti a bizalmi kérdést

és szigorúan követelni fogja, hogy a képviselők vonják vissza ideiglenesen mindazokat az interpellációkat, amelyeket külügyi vonatkozásban nyújtottak be. Az a felfogás, hogy Daladier válasza igen udvarias és békés hangú

Németország Washingtonra és Rómára számított akkor, amikor bejelentette kilépését a Népszövetségből.

Leszögezi a Daily Telegraph, hogy a háborútól való félelem alaptalan. Az idő nem alkalmas a háborúra és Németország érzi legjobban, hogy lehetetlen a háborus kockázatot magára vállalnia.

A magyar kormány intézkedései

Budapesti jelentés szerint Gömbös Gyula miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter az illetékes szakbizottság bevonásával vasárnap délelőtt a miniszterelnök dolgozószobájában megbeszélést tartottak és határoztak azokról az intézkedésekről, amelyeket a magyar kormány Németországnak a Népszövetségből történt kilépése és a leszerelési konferenciáról való eltávozása következtében szükségesnek tart. Érdekes megemlíteni, hogy a „Magyar Hírlap” című lap a következő címmel ír vezércikket: „Magyarország is kilép a Népszövetségből?” A lap valószínűnek tartja, hogy ez bekövetkezik.

választ, amelyet azután a főbizottság elé terjesztettek. A jegyzék szövege, amelyet Henderson első személyben írt, a következő:

van, mert abban az esetben, ha nem találna meghallgatásra a nagyhatalmak részéről, akkor egyszerűen ő is bejelenti Olaszország kilépését a Népszövetségből, ami aztán végleges kegyelemdíjást jelentene a genti intézmények számára.

Elsőnek a Messagero foglalt részletesebben állást az olasz lapok közül a német eseményekkel kapcsolatban. Hangsúlyozza, hogy a helyzet, komoly megfontolásra készítet. A lényegét és az ügy kilitását illetően nem kell elhamarkodott véleményt alkotni és nem szükséges az sem, hogy a németek elhatározása indokolatlan aggályokat keltsen. Tény az, hogy a leszerelési kérdésben a tényleges megegyezés igen bizonytalanul látszott. Németországot most is békés célok vezérlik és azokat számításba kell venni. A megegyezéshez Olaszország a maga jóakarátának és kiegyensúlyozó érzésének támogatását fogja adni.

lesz, de egyszersmind nem lesz híján a megfelelő érélynek sem.

De Jovenel római francia követ az Excelsiorban cikket írt a német kilépés miatt támadt politikai helyzettel kapcsolatban. Ebben elmondotta, hogy

végre alkalmas lett a helyzet a négyhatalmi helyzet érvényesítésére.

mert a szerződés harmadik cikkelye éppen arra az eshetőségre provideál, ha a leszerelési értekezlet meghiusul. Erre az esetre a négyhatalmi egyezmény úgy intézkedik, hogy a kérdés a négyhatalmak között a létrejött megállapodás keretében oldandó meg.

Osszehívják a négyhatalmakat

Mintna csak csak Jovenel cikkét egészítik ki római esti-táviratunk, amely beszámol róla, hogy a római külügyi hivatalban a politikai tárgyalások szüntelenül folynak. A tárgyalások eredménye, hogy — mint beavartott forrásból közlik —

Amerika továbbra is csak megfigyelő marad

WASHINGTONBÓL jelentik: Rooseveltnak szilárd elhatározása, hogy kormányát távol tartja minden európai bonyodalomba való beavatkozástól. Az elnök utasította Norman Davis delegátust, hogy az európai kormányokkal való együttműködését kizárólag a leszerelési kapcsolatos kérdésekre korlátozza és kerüli minden politikai vonatkozású tárgyalást. Rooseveltnek az az álláspontja, hogy Európa mai helyzetéből a kivezető utat az európai kormányoknak kell megtalálni és Amerika csak a megfigyelő szerepére vállalkozhatik.

Mussolini a közeljövőben tanácskozássra hívja meg a négyhatalmi egyezményt aláíró államok külügyminiszteriumainak vezetőit.

Az Orient Korrespondenz szófiál jelentése szerint Németországnak a Népszövetségből való kilépése és a leszerelési konferenciáról történt távozása

a bolgár körvéleményben nagy lelkesedést váltott ki.

Különösen mély benyomást keltett Hitler kancellár szövege, amelynek konciliáns hangját a bolgár sajtó általában dicséri.

Neurath német külügyminiszter magyarázatot ad

Neurath báró külügyminiszter este a Külföldi sajtó németországi munkatársai előtt hosszabb expozéban indokolta meg Németország elhatározását, amellyel Genfből való visszavonulását végrehatotta.

A szombati nap folyamán kiderült, — mondotta a német külügyminiszter — hogy Németországtól meg akarják vonni a nemzeti biztonság kérdésében az egyenjogúságot. Ezzel elpusztították az együttműködésnek a múlt évben felépített alapját, elvették a lehetőséget annak, hogy Genfben egyenlő jogú félként tárgyaljunk a többi hatalmakkal, megsértették a Népszövetség statutumait és azt a szándékot árulták el, hogy elvből discriminiálják valamennyi nemzet együttműködésére létesített intézményt.

A német nép önmagát becsülné le, ha ragaszkodnék ahhoz a közös munkához, amelyben részvételét nem értékeli.

Az a hivatalos tizenet, amelyet a Népszövetség tanácsa 1924. december elsején a német kormányhoz intézett, megállapítja, hogy a birodalom belépése a Népszövetség tagjai közé az egyenjogúság alapján történik. Locarno a legközelebbi feladatként a leszerelés végrehajtását jelöli meg, mert ott megállapítást nyert minden kétséget kizáróan az, hogy enélkül nem lehet szó egyenjogúságról.

Németország figyelmeztette a hatalmakat, hogy a leszerelés kérdésével együtt eldől a Népszövetség sorsa is.

Lehet, hogy ezt a figyelmeztetést nem vették elég komolyan, de ez nem Németország hibája. Az intelem komolyságában azonban senkinek nem volt joga kételkedni azóta, hogy a múlt nyáron visszavonultunk a leszerelési konferenciáról.

A felelős államférfiakat és a tárgyalásokban résztvevő diplomatákat azonban visszavonulásunk nem lephette meg.

Felhívás a leszerelésre

Neurath báró ezután cáfolta Sir Simon azon állítását, hogy a német kormány új, jogosulatlan és az előbbieket messze túlhaladó követeléseket támasztott volna a leszerelés kérdésében. Ez az állítás arcucosanása a tényeknek — mondotta a német külügyminiszter. — Itt a múlt év november 6-án Londonban küldött instrukciókra történt célzás. Németország sohasem mondott egyebet, mint amit a mostani bizalmas tárgyalásokon is bejelentett s ami röviden így foglalható össze: az egyenjogúságból folvik, hogy Németországnak is meg kell engedni ugyanazon fegyverek használatát, amelyet más nemzetek használhatnak.

Mi történik most? Erre nem mi, hanem a többi hatalmak adjanak választ, mutassák meg, tudnak-e komoly leszerelési programot összeállítani. Mi minden komoly leszerelési javaslatot bármikor készek vagyunk megvitatni és hallandók vagyunk az egyenjogúság alapján a további tárgyalásokra.

Ünnepségek országszerte

Károly király születésnapja alkalmából

Bucurestiből jelentik: Károly király hétfői 40-ik születésnapja alkalmából ünnepi huzulati ülte meg az egész országot. Az ünnepségek súlypontja Bucurestiben és Sinaiában volt. Sinaiába még az éjszaka folyamán megérkeztek Mária özvegy királyné, Erzsébet görög exkirályné, Miklós herceg, Ileana kir. hercegnő, Antal és István főhercegekkel. Sinaiában csendes mise volt, majd a királyi család tagjai fejezték ki szerencsekívánataikat az uralkodónak. Bucurestiben a Domnita Balasa templomban Christea Miron patriarcha fényes papi segédlettel Te Deumot mutatott be, majd Samsonoviciu hadügyminiszter és az előkelőségek előtt katonai díszfelvonulás volt, amely után a hadügyminiszter méltatta a nap jelentőségét. A Te Deumon a kormány tagjai Mironescu helyettes miniszterelnök vezetésével jelentek meg, majd együtt különvonaton Sinaiába utaztak. Vaida miniszterelnök, Hatieganu erdélyi miniszterrel Kolozsvárról utaztak Sinaiába, ahova már délelőtt megérkeztek. Délben fogadta a király a kormány tagjait, akiknek nevében Vaida miniszterelnök üdvözölte az uralkodót születésnapja alkalmából.

Arad uccái zászlódszibe öltöztek a király születésnapjának alkalmából. Az iskolákban és a közhivatalokban szünetelt a munka, a templomokban pedig hálaadó Istentiszteletet tartottak. A görög keleti templomban tartott Istentiszteleten megjelentek a polgári és katonai hatóságok vezetői és a templom elé az Aradon állomásozó ezredek egy-egy dísz-százada vonult fel.

Fiatal budapesti orvos tragikus öngyilkossága

Ciankálit fecskendezett karjába, amely percek alatt megölte

Budapestről jelentik: Megdöbbentő öngyilkosság tartja izgalomban Budapest főváros közönségét. Dr. Deutsch Dezső volt tanársegéd, a hystamin-oltások európai hírvilágát fedezője ciankálival öngyilkosságot követett el Vilmos császár-ut 15. szám alatt levő rendelőjében. A nagyműveltségű, zseniális fiatal orvost családi ügyek keserítették el annyira, hogy vasárnap délután eldobta magát az életet. A megdöbbentő öngyilkosságot az orvos nővére és sógora fedezték fel, akiket dr. Deutsch Dezső még kora délután telefonon felhívott és kérte őket, hogy 5 és 6 óra között keressék fel rendelőjében. Az orvos nővére és sógora öt óra tájban hevesen kopogtattak az orvosi rendelő zárt ajtaján, azonban kopogtatásukra semmi felelet sem jött, mire a házaspár a házmesterhez fordult és együttes erővel betörték az ajtót.

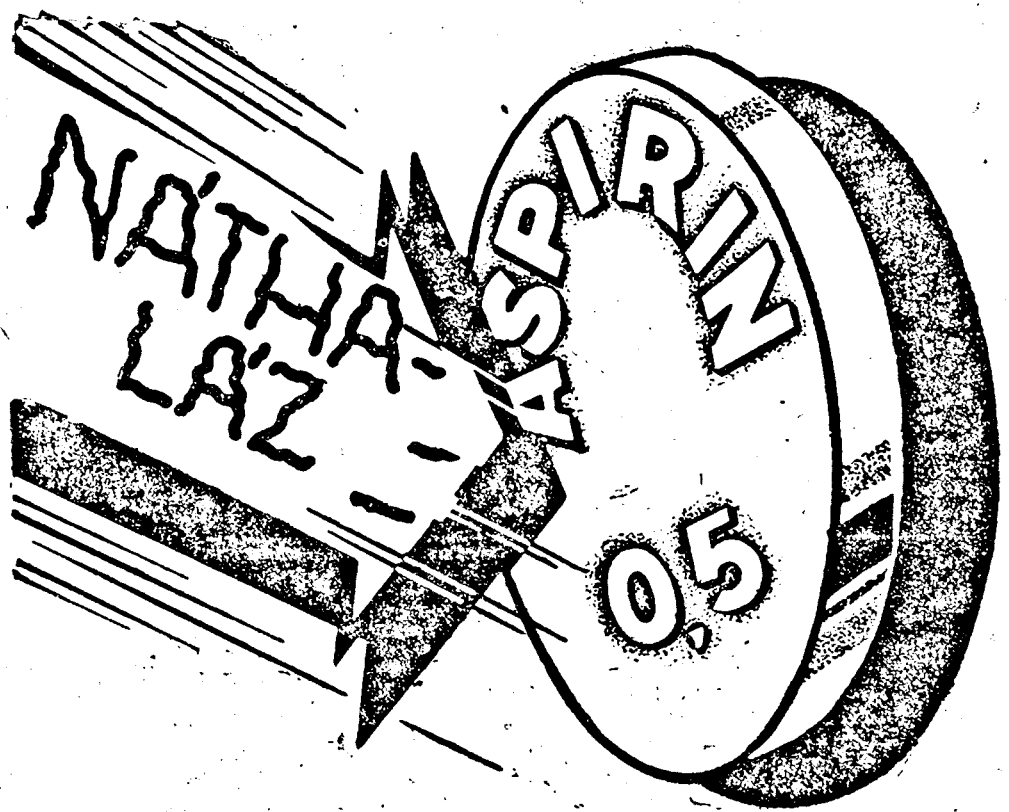
A lakásban néma csönd fogadta a belépőket s csupán a rendelőszobából szűrődött ki világosság. Az orvos nővére és annak férje remegve léptek be a rendelőbe, amelynek vizsgálóasztalán ott feküdt Deutsch dr. — holtan. Azonnal értesítették a hatóságokat és a bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy dr. Deutsch Dezső ciankálit fecskendezett be karjába, amely néhány perc alatt végzett vele. Az írásztalon több bucsulevelet találtak.

Vasárnap este már az egész fővárosban elterjedt a híre a hírneves fiatal orvostanár öngyilkosságának és a legszélesebb körökben megrendülve tárgyalták az esetet.

Egész Arad izgalmasan várja, mikor látható a

Láthatatlan gárda!

Jön! CORSO!

és más hülési rohamok „BAYER“ ASPIRIN tabletták által semmisülnek meg. A sikeres gyógyulást azonban csakis a valódi tabletták a „BAYER“ kereszttel biztosítják.

ASPIRIN

Titulescu és Gömbös találkozója

Allítólag Ankarában várja be Románia külügyminisztere a magyar miniszterelnök érkezését — Ünnepségek a modern Törökország fővárosában

Bucurestiből jelentik: A szófiai lapok szerint Károly és Boris királyok október 19-én fognak találkozni egymással. A találkozás egyik királyi yachton fog megtörténni a Giurgiutól Rimniculig vezető úton. A találkozás időtartama körülbelül 3 óra lesz.

Ankarából érkezett jelentések szerint, fényes külsőségek között fogadták a török hivatalos körök a tegnap délelőtt Ankarába érkező Titulescu külügyminisztert. A pályaudvaron megjelentek Tervfik Rüsdi bey, török külügyminiszter, a kormány tagjai, a diplomáciai testület megbízottai, az ankarai román, csehszlovák, jugoszláv és görög követek. A délelőtt folyamán Titulescu meglátogatta Tervfik Rüsdi bey külügyminisztert, Izmet pasa miniszterelnököt és Kizin pasát, a török nemzetgyűlés elnökét. Délután négy órakor Titulescu kihallgatáson jelent meg Ghazi Musztafa Kemal pasánál, a török köztársaság elnökénél. Ez a kihallgatás, amelyen a török külügyminiszter is jelen volt, két órán át tartott. Az ankarai Palace Hotelben rendezett banketten Titulescu a következő pohárköszöntőt mondta:

— Románia és Törökország egyformán a béke érdekében dolgozik és ennek már több ízben is tanuságát tette. A két nemzet a legőszintébb barátsággal viseltetik egymás iránt és ennek a barátságának tanusága és egyben megerősítése az én látogatásom. Emelem poharam Kemal pasa köztársasági elnökre és a nemes török nemzetre!

Titulescu Ankarából Athén felé folytatja útját. A Lupta szerint Titulescu meghosszabbítja ankarai tartózkodását, hogy ott bevárja Gömbös Gyula magyar miniszterelnököt. Ez a hír megerősítésre szorú.

Ankarában egyébként Carp ankarai román követ vendégelte meg a román külügyminisztert. Az ankarai diplomáciai körök és a sajtó élénken kommentálják Titulescunak azt a kijelentését, hogy a megemtamadási szerződésben a támadás fogalmának pontos meghatározása a szovjetkormány érdeme. A Lupta azt hiszi, hogy Titulescu konciliáns kijelentése meg akarja könnyíteni a szovjethez való közeledést a két ország közötti gazdasági politikai kapcsolatok felvételére.

Itt írjuk meg, hogy a német sajtó egy része s ennek nyomán a külföldi lapok is azt a hírt közölték, hogy Papen kancellárhelyettes balkáni körútra készül. Hivatalos helyen ezt a hírt megcáfolják. A német alkancellár nem Szófiába, se Ankarába nem szándékozik utazni.

CORSO-MOZGO! MA PREMIER!

OLCSÓ LEI 8—12—16—20— HELYÁRAKKAL!
VÁRKONYI MIHÁLY legnagyobb alkotása:

VARSOI CITADELLA

A híres és titokzatos varsói várral kapcsolatos orosz millióban lejátszódó hatalmas, izgalmas film.

MA D U 3 ÓRAKOR!

MESÉK AZ IROGÉPRŐL!

Paza operette.
RENATE MÜLLER — HERMANN THIMIG — FELIX BRESSART.

BILET LEI 8— plus 2.—

„RENAISSANCE“ divatáruház volt Fötér ajánlata:

Kabát és ruhaszövetekben: Angora, Bucklé, Jerseitin stb. legdivatosabb anyagokat fekete és divatszínekben igényeinek megfelelően minden minőségben!

Selymekben: Gallia francia selyemgyárnak a téli szezonra creált lágyomlású divatselymeit pazar választékban!

Készséggel mutatjuk be választékunkat szíves érdeklődésre.

Consum könyvekre bármilyen újdonságunkat készpénzárban szolgáljuk ki!

Tisztelettel: **Renaissance** divatáruház
Bulev. Reg. Maria, volt Fötér

Ünnepélyes keretek között avatták fel dr. Somogyi Gyula sir-emlékét

Impozáns emlékünnepe folyt le vasárnap délután az aradi zsidó-füvésztetőben. Néhai dr. Somogyi Gyula, a kiváló pedagógus emlékére volt tanítványai és tisztelői, akik szeretettel őrizték meg lelkükben Arad kultúrtársadalmának egykori kiemelkedő tagjának emlékét: hatalmas, hófehér márványból készült sírkövet emeltek, hogy ezzel dokumentálják halálukat és őszinte kegyeletüket az elhunyt tanár iránt. A síremlék felavatási ünnepségén Arad társadalmának színe-java megjelent. Ott láttuk a Kölcsey-Egyesület vezető tagjait, a Magyar Párt közművelődési szakosztályának képviselőit, az aradi Felsőkereskedelmi iskola igazgatóját és tanárait, a kereskedelmi élet vezető egyéniségeit és az elhunyt tanár tanítványainak csoportját, akiknek lelkesedéséből, kegyeletéből és hálájából emelkedett néhai Somogyi Gyula dr. sírja fölé a művészi márvány-síremlék, amely az alábbi feliratot viseli:

„A jók emlékezetében emléke nem mulik el!”
Majd alább: „Dr. Somogyi Gyula, az aradi felső keresk. iskola volt tanára és igazgatója”. „Emlék szerető családja és hálás tanítványai”

A felavatási ünnepségen megjelent az elhunyt tanár családja: özvegye, fia és annak felesége, akik könnyes szemekkel, mélyszéges meghatótsággal hallgatták végig a szívből fakadó szavakat, amelyek Arad társadalmi vezetőinek ajkáról az ünnepség keretén belül elhangzottak. A sírt piros virágok díszítették és a kegyeletteljes megemlékezés koszorúkat, illatos csokrokat helyezett el a márványemlék lábához.

W e i s z Sándor főkéntor bevezető imája után Vágvolgyi Lajos dr. főrabbi magas szárnyalású, gyönyörű beszédet mondott, amelyben az ünnepség jelentőségét méltatta, majd rátért az elhunyt nemes lelki tulajdonságaira, életének tartalmas, értékes munkásságára.

— Nemcsak tanított, nevelt, hanem tul a tudományok szeretetének az ifjúság lelkébe való oltásán, látni tanította, karaktert adott az ifju nemzedékeknek... — mondotta a főrabbi. — majd irodalmi, történetírói működésére utalt. A főrabbi könnyekig megható, szívből fakadó szavai után dr. R á c z Sándor az egykori tanítványok nevében beszélt s a fehér kő elé varázsolta a múltból a szeretett tanár nemes egyéniségét.

— Ugy állunk itt most a fehér kő előtt, mint-ha katedra volna és várjuk tanításodat! Mesterünk, tanítónk, aki végigvezettél beünneket az élet fényoldalán, mondd meg most nekünk, hogy beváltotta-e az élet mindazt a szepet, amit nekünk a katedráról olyan varázslatos szavakkal beígértél?

A volt tanítványok szószólója ezután kifejtette, hogy a kultura, történelem és egyéb tudományok árnyékában a szeretett tanár megkanta az élettől mindazt, amire vágyott és tanítványai is mindig talizmánként viselik lelkükben azt, amit tőle utmutatóul kaptak.

S u c i u Vazul, az aradi Felsőkereskedelmi iskola igazgatója román nyelven mondott tartalmas, meglehangú gyászbeszédet. A Kölcsey-Egyesület nevében, amelynek Somogyi Gyula dr. öveken keresztül tagja volt, Fischer Aladár a katolikus gimnázium igazgatója beszélt, aki a kultúrember és a közért dolgozó lelkes katona

Megmérgezte magát és lányát egy aradi kádármester

Komáromi József, aki bejelentette öngyilkosságát az Aradi Közlönynek, most végrehajtotta tervét. — Beszélgetés az életunt kádármesterrel

Megrendítő tragédia színhelye volt vasárnap délután az aradi Városi Szegényház udvara. Az *Aradi Közlöny* beszámolt arról, hogy az elmúlt napokban levelet hozott címünkre a posta, amelyben **Komáromi József** aradi kádármester bejelentette, hogy megvált az élettől. Komáromi József kuszált sorait Lippáról küldte az *Aradi Közlöny* szerkesztőségének és röviden csak annyit említett végzetes elhatározásának okául, hogy felesége néhány hét előtt felakasztotta magát Aradon és ezért válik meg az élettől ő is. Lippai tudósítónk utján érdeklődtünk Komáromi iránt, akinek azonban a mult hét kezdje óta nyomaveszett.

Komáromi Józsefnek egy elmebeteg leányát ápolják már január elseje óta az aradi Szegényházban. Vasárnap délután hat óra tájban az öngyilkosjelölt kádármester megjelent a Szegényház udvarán és kérte, hogy a le-

te, hogy a szerencsétlen Komáromi nemcsak önmagát, *de leányát is el akarta pusztítani*. A mentők három perc alatt a helyszínre érkeztek és Komáromi Józsefet, valamint leányát, Máriát beszállították a kórházba, ahol az inspekciós orvos gyomormosást alkalmazott rajtuk.

A kórházban beszélgetést folytattunk hétfőn délután a szerencsétlen kádármesterrel, aki a gyomormosás után jobban érezte magát s bár nagy adag leánderlével kevert lugköldatot ivott meg, aránylag nem olyan súlyos az állapota. A betegszobába dr. J. Kerekes Rózsi kórházi orvosnő vezetett be, aki ma átvette a tragédia áldozatainak kezelését. Komáromi József hörögve, állandóan vért törölgetve ajkairól, szaggatott mondatokban beszélt el életének kálváriáját:

— Néhány év előtt még jó módú kádármester voltam Aradon... Fiamat Budapesten taníttattam s ő volt egyetlen reményeségem, mert leányom gyengeelméjű születésétől fogva. Fiam 18 éves korában, amikor már üzletben dolgozott, egy munkálatomnál meghült és *egy hét alatt meghalt*. Ekkor kezdődött családom kálváriája. Feleségem betegsége is sokba került s a veszekedések állandóan napirenden voltak nálunk...

A megtört ember itt szünetet tartott, majd töredelmes önvallomást tett. Elbeszélte, hogy ettől kezdve ivásnak adta magát, családját elhanyagolta s fizete teljesen tönkrement. Néhány hét előtt Komáromi eltűnt otthonról. Nekivágott az országutaknak, hogy valahol munkát keressen. Végül az egyik faluban kezébe akadt egy lap, amelyből arról értesült, hogy felesége öngyilkos lett. Ekkor elhatározta, hogy ő is végez magával.

— Nem sikerült, csak tönkrettem magam, nyomorék maradok és nem tudom, mi lesz velem, ha kikerülök a kórházból... — mondotta a kétségbeesett ember, aki csak azt sajnálja, hogy ezt az öngyilkossági módot választotta... Komáromi József állapota súlyos, leányváé azonban könnyebb és valószerű, hogy mindkettőjüket sikerül megmenteni az életnek.

Hölgyeim!

Az összeszűgörcsötött harleánytáncoló dombornak csipő formájú, csak a szélcsípő, hias és nopo szorítottál jól, a legjobb és leolcsóbb 367-

Pilcz Irma főszpecialistának kapható, Arad Str. Eminescu 14. (Deák F. u.)

nyával beszélhessen. *Macean Péter*, a Szegényház gondnoka megdöbbenve hallotta, hogy a halottnak hitt Komáromi előkerült. A szerencsétlen ember kenyeret és kolbászt hozott leányának, aki megette az ételt. Komáromi ekkor üveget vett elő zsebéből és inni adott leányának, majd az üveg tartalmának legnagyobb részét ő maga ürítette ki.

Macean Péter gondnok, aki irodájában tartózkodott, *hirtelen borzalmas kiáltásra lett figyelmes*. Lesietett az udvarra, ahol a szerencsétlen Komáromi József a földön fekiúdt és *szájából vastag vérsugár ömlött a homokra*. A szerencsétlen ember fájdalmában iszonyuan hörgött és minden erejét összeszedve ordított. Macean gondnok azonnal intézkedett, hogy a mentőkért telefonáljanak, majd az öngyilkos leányához lépett, akinek szintén vér szivárgott az ajkán keresztül ruhájára. Nyomban sejtet-

Dr. Antalné

külföldi tanulmányutjáról hazatért. Legújabb arkezeléseket végzi az Orvosi Kosmetikai intézetben v. Zrinyi-uca 14. sz. Végleges szírtelenítés, szemölcs eltávolítás stb. 3855

emlékét idézte vissza. Az aradi Magyar Párt nevében Prohászka László mondott klasszikusan felépített, megkapóan szép beszédet. Az ünnepség ezután W e i s z főkéntor megható imájával véget ért.

A művészi kivitelű, szép síremlék — egyébként az aradi Steiner Fülöp-cég munkája — ismeretes, hogy társadalmi megmozdulás útján jött létre. Az elhunyt tanár egykori növendékeinek tekintélyes csoportja kérte fel Földes Sómát, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár ny. vezérigazgatóját, hogy szervezze meg ezt a nemes akciót. Aradon B a b e s c u Elek ezredes, F o d o r Gyula vezérigazgató, L a k a t o s Aladár bankigazgató, dr. L u t a i Kornélné, S u g á r Károlyné, dr. R á c z Sándor ügyvéd, B i n g János Szabolcsky János és V e r b o s Sándor állottak a mozgalom élére. Azonban nemcsak az Aradon élő hálás tanítványok áldoztak szeretettel és lelkesedéssel az elhunyt tanárunk emlékének: a Magyarországon élő Aradi Felsőkereskedelmi Végzetek

Szövetsége dr. Gogolák Károly államtitkár, Rudas Jenő, az IBUSZ igazgatója, Szathmáry Géza, az Orsz. Stefánia Szövetség gondnoka és Biró Sándor ny. tanár vezetésével csatlakoztak a mozgalomhoz, amely igazán szép eredményhez vezetett. A felavatási ünnepség megrendezése és a síremlék létrehozása körül teljesített önzetlen fáradozásért Földes Soma ny. vezérigazgatót illeti a legnagyobb elismerés.

Hölgyeim!

a bunda saison közeledik. — Bundák divatszínre való festését, régi szőrmék tollritésését vállaljuk, vörös rókából ezüst és kékrókvát készítünk, szakképzett vegyész-mérnök vezetésével

„STAR“ Első román

prámfestőde

Mairovitz Imre,

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 14. 3851

Megkezdődött

a temesvári Mentő-sorsjegyek eladása!

3305

Főnyeremény 250.000 lei — 632péns.
Húzás vis zavó-hatástanul 1933. december 10-én a városházban.

1 sorsjegy 50 lei! Főelárusító: **L O B L**

hírlap roda. ☉ Kapható még: trafikokban, újságárú bódékban és a lapkithordóknál.

Loránt Emánuel utolsó útja

Megható gyászszertartás az aradi Textilgyárban -- Arad társadalmi előkelőségei bucsuzították el az elhunytat -- Bucsubeszédék a ravatal előtt -- Koszorúk és virágok tömege borította el Loránt Emánuel ravatalát

A gyász, a lesújtottság, a megdöbbenés okozta lélekzetviesszafojtás siri, megilletődött csendje költözött vasárnap a gyárba, ahol máskor, a hétköznapi teremtő és alkotó szürkeségében a dübörgő, lihegő gépek szolgáltatták az élet, a munka ritmusát. A Textilgyár egyik munkatermében méltóságteljesen komor gyászpompával ravatalozták fel Loránt Emánuel, aki ennek a vállalatnak életrehívója és évtizedeken át hívatott vezére volt. A falakat, a menyezetet gyászdrapéria borította, a terem közepén pedig gyertyák lobogó fényében magaslott ki a ravatal, amelynek két oldalán feszes „vigyázz”-ban a textil-gyári tüzőltők álltak diszorséget. A ravatal mellett a falak mentén a koszorúk megszámlálhatatlan tömege tanuskodott a rokonok, a barátok, ismerősök, a belföldi és külföldi üzletfelek kegyeletéről, gyászáról.

A ravatal mellett a mélyen lesújtott özvegy, az elhunyt fiatalabbik leánya és a rokonság foglalt helyet. Hosszu sorokban vonultak át a termen azok, akik illy módon akarták leróni kegyeletüket az elhunyt iránt. Kint az udvaron a Textilgyár tüzőltői álltak sorfalat. A kora délutáni órákban megérkeztek az Astra-gyári és az önkéntes tüzőltők is.

Bucsuztató beszédék

Már délután két órakor hatalmas tömeg nülázmzott a Textil-gyár udvarán. Arad társadalmi életének előkelőségei, kimagasló reprezentánsai kivétel nélkül megjelentek a gyászszertartáson. A jóbarátok, ismerősök és tisztelők hatalmas, százakra menő tömege töltötte meg az udvart, ahol külön csoportban tömörültek a Textil-gyár tisztviselői.

Pontosan három órakor kezdődött a gyászszertartás. Weisz Sándor főkéntor gyásznéneknek intonálása mellett helyezték el az udvaron felállított ravatalon a koporsót, amely mögött a családtagok haladtak. A templomi énekkar gyászdala után Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi mondotta el gondolatokban gazdag, magasan szárnyaló, szívbemarkoló beszédét.

— Nincs nagyobb hatalom — mondta többek között — mint a gondolat, amely ráírti bélyegét az életre, amely alkot. Az, aki itt előttünk fekszik, teremtett ezen a helyen munkát, életet. Ennek a férfinak sokoldalúságát, energiáját, munkabírástát, invencióját dicsérik ezek az épületek, gépek, ahol nap mint nap alkotó munka folyt. Számталanszor fordultunk hozzá, amikor intézményeink anyagi támogatásáról volt szó és soha sem jöttünk el tőle üres kézzel. Azonban minden esetben volt egy kívánsága: ne tudjon senki a jótéteményéről.

Báró Neuman Károly lépett ekkor a ravatal elé és a meghatottságtól fátyolozott hangon mondotta el gyászbeszédét:

— Mélyen megrendülve veszek bucsut

Bratianu Dinu részvételével

liberális gyűlés volt Bosjenön

Vasárnap délután az országos liberális-párt nagyszabású gyűlést tartott Borosjenön. A gyűlésen a párt aradi és megyei vezetőségén kívül jelen volt Bratianu Dinu pártvezér is. Aradról ott volt dr. Marcus Mihály, dr. Ursu János, dr. Cotioiu Romulus, dr. Adam Iancu, Pausesst ügyvéd, dr. Noveanu, Constantinescu tanár, dr. Sporea és rajtuk kívül még számos aradi vett részt a népes népgyűlésen. A tulajdonképpeni gyűlés a kaszinó előtti téren zajlott le és a szónokok a kaszinó erkélyéről szóltak a mintegy hater ezer tehető tömeghez. Dr. Hentiu György üdvözölte elsőnek a gyűlést, majd Manolescu D., a pártszervezet egyik alelnöke mondott beszédét, melyben üdvözölte elsősorban Bratianu Dinut, majd pedig a megjelenteket. Az alelnök után Bratianu Dinu lépett az erkélyre és vázolta a kormány mai helyzetét, mely szerinte az öt éves uralom után ingadozik. Beszéd a liberális-párt programjáról és bírálta a konverzióról szóló törvényt. Bratianu Dinu után dr. Marcus Mihály szólalt fel, aki megköszönte Bratianu Dinunak a gyűlésen való részvételét. A népgyűlést bankett követte, ahol több felszólalás hangzott el.

Loránt Emánuelról, a vállalat vezérigazgatójától és igazgatósági tagjától. Az Aradi Textilgyár alapításában jelentékeny részt vett és törhetetlen munkarejével legyőzte azokat az akadályokat, amelyek akkor egy textilgyár életrekelése elé hárultak. Munkarejét teljes sikerrel a vállalat szolgálatába állította. Éles ész, törhetetlen energia, melegen érző szív jellemteék Loránt Emánuel, aki hervadhatatlan érdemeket szerzett a vállalat felvirágoztatásában. Élete delén ragadta el a kérlelhetetlen hálál. Mélyen meghatva és megrendülve veszek tőle bucsut, amikor a gyártelepről, amellyel munkája, élete összerorrott, utolsó útjára indul.

A vállalat tisztviselői s alkalmazottai nevében Vass Antal, a textilgyár főtisztviselője, őszinte fájdalomtól áthatott beszédében többek között a következőket mondta:

— Vértő szívvvel állnak itt tisztviselőid, munkatársaid — mondotta — fájlalva elmúlásodat. Búszkesége voltál a tisztviselői karnak, amely szerencsésjének tartotta, hogy vezérének mondhatt. Mindannyiunk nevében köszönöm meg azt a jószágot, szeretetet, gondviselést, amelyet irántunk tanusítottál és örök hálával örzünk meg szívünkben, emlékünkbén Téged, aki mindig csak jót tettél velünk.

A beszéd után Weisz Sándor főkéntor imát mondott, majd pedig elindult a gyászmélet az állomás felé. A menet élén a textilgyári tüzőltők haladtak, akik hatalmas koszorut vittek. Az állomás egyik vágányán már ott állt a vagon, amelyben Loránt Emánuel földi maradványait Bécsbe szállították. Vasárnap délelőtt átjött Temesvárról az ottani osztrák konzul, aki kiállította az ilyenkor szokásos iratokat és azokat láttamozta. Ugyancsak a vagonban helyezték el a koszorukat, a melyeket szintén Bécsbe szállítottak. Az állomáson Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi imát mondott, majd a család tagjai elhagyták a pályaudvart és aradi lakásukra hajtottak. A hozzátartozók tudvalevőleg a ma hajnali gyorssal utaztak Bécsbe, ahol kedden kísérik utolsó útjára Loránt Emánuel.

Elindul a gyászmélet

Amikor a temetési menet a gyárból elindult, utolsó bucsuképpen megszólalt a gyár szirénája, amely mindaddig bugott, amíg a menet az állomásra nem ért. Miután a koporsót elhelyezték a vagonban, a kocsival párhuzamosan felsorakoztak a textilgyári, Astra-gyári és városi tüzőltők, akiket Weitzer Mór, Renyé János és Szarka László vezettek. A tüzőltők utolsó imával mondtak bucsut az elköltözöttnek. Hat óra ötven perckor robogott ki az aradi állomásról a vonat, amely magával vitte egy egész életén át nemesen gondolkozó és cselekvő ember. Arad egyik legnagyobb iparvállalata életrehívójának és egyik vezetőjének: Loránt Emánuelnek földi maradványait.

A rokonok, barátok és ismerősök gyászuk és

Croupon, Blank, gépszij,

mindennemű

felsőbőrök,

keztyübőrök és

cipészkellékek

kaphatók gyári áron

Grigore Alexandrescu RT.

börgyár lerakatánál

Schwartz A. & Co.

bőrnagykereskedő cégnél
Arad, Bulev. Reg. Maria 17.

(Andronvi cég mellett.)

INGYEN UTAZIAT

PESTRE

oda-vissza,

mert minden költsége megterül, ha

kabát, ruha,

bunda

szükségletét

Jolzer

női divatházában szerzi be

Budapest, IV., Váci-ucca 26.

részvétük jeléül a következő koszorukat küldték Loránt Emánuel ravatalára:

Koszorúk a ravatalon

Felejtethetlen Manómnak — Ilonka, Anem teueren Vater — Éva, Unserem geliebten Vater — Magda, Feri. A legjobb testvérnek — Ármánd, Oszkár, Ernő, Isten veled — Beck Malvin, Oszkár, Isten veled — Böske, Laci, Isten veled Manó — Ili és Feri, Utolsó üdvözlettel — Acél Gyula, Atyai barátomnak — Herman, báró Neuman Károly és neje, Utolsó üdvözlettel — Kleinhändler Ábris és neje, Bruno Schiffmann und Frau, Hermann Mayer und Frau, Utolsó üdvözlet — Gyöző Gyula és neje, Utolsó üdvözlet — Vas Antal és neje, Die letzten Abschiedsgrüsse — Familie Weitzen, In tiefer Trauer — Hans und Hilda Tauber, Felejtethetlen Vezérigazgatóknak utolsó üdvözlettel — Tisztviselői kar, A jó Barátnak — Fuchs Arnold, Letzter Gruss unserem besten Freunde — Fritz und Otto Deutsch, Cele mai profunde regrete — Familie Leonte Tirelli, Utolsó üdvözlet — Eichner Ákos és neje, Nagy tisztelettel és igaz szeretettel — Laudan, Szeretett Vezéremnek mulhatatlan hálám jeléül — Krausz, Felejtethetlen Vezérigazgatómnak kegyelettel — Berger Árpád, Utolsó üdvözlettel — Witrael Vilmos, Kegyelettel — Stein István, Utolsó üdvözlettel — Halmai István, Kegyeletünk jeléül — Berger Mór, Letzter Gruss unserem Geschäftsfreunde — Goldstein & Ornstein, Regrette mele — Bernhard Kaufmann Bucuresti, Utolsó üdvözlet tiszteletbeli Főparancsnokunknak — Textilgyári Önkéntes Tüzőltő-kar, Letzter Gruss unserem geschätzten Direktor — Peter Grün A. G. Periamos, Die letzten Grüssen von der Bleiche und Appretur, Ihrem hochgeschätzten Generaldirektor — Die Angestellten der Druckerei, Utolsó üdvözlettel Vezérigazgatóknak — Müszaki-iroda, Utolsó üdvözlet felejtethetlen Vezérigazgatóknak — Régi szövöde, Unserem geschätzten und unvergesslichen Generaldirektor — Die Meister der Buntweberei, Ruhe in Frieden — Spinnerei, Letzte Grüsse — Technischer Betrieb, Kegyeletünk jeléül — Dr. Salgó és családja, Unserem unvergesslichen Chef — Handl Chlebetz, Legjobb barátunknak — Lukács Pista és családja, Meleg barátsággal — Jóska, Régi kedves barátjának — Dr. Stauder Andor és családja, A legjobb barátunknak — Dr. Duschnitz, Letzte Grüsse — Helene und Leo Hecht, Weil József és családja, Neuman Testvérek, Den letzten Gruss — Familie Viktor Klein, Kegyelettel — Reismann Jenő és családja, Régi barátsággal — Jenő, Mani, Ing, Edwin Czechowiczka und Frau, Paul und Edith Perutz, in Verehrung — Richard Maver, Kegyelete jeléül — Schenker & Társa, Letzter Gruss — Arnold Schultz & Co, A. G., Frankfurt a/Main, I. G. Farbenindustrie A. G., Letzter Gruss — Romanil S. A Timisoara.

CENTRAL-MOZGO: Premier, TRENCK BARÓ, Jókai közismert, nagyvonalú, megújított, nék illmváltozata, Főszerepekben Hans Süsse, Dorothea Wieck, Theodor Loos, Olga Tscheschowa, Anton Pointner, Paul Hübner.

SELECT-MOZGO: EGY NAGYVÁROS BÜ-NEI Izzalmas történet a csikagól alvilágból, Főszerepekben: Sylvia Sidney, Gary Cooper és Lukács Pál. — D. u. háromnegyed 3-kor: AVE CAESAR (A veszést jegyében), Fredrich March, Elissa Landival.

HIREK

Amerikai gyűjtemények

Világhírű és rendszerint vagyonos amerikai kép- és más gyűjtőkről hallottunk eleget, már arról azonban kevesebben tudnak, hogy az egyik Vanderbilt-fiu a világ mindenfajta bolhált gyűjtötte. E tudományos gyűjteményben hiteles mandzsu és maláji bolhák mellett Európa is képviselve van, az olasz bolhák más temperamentummal és külsővel bírnak, mint a szelid, de kitartó skandináv bolhák.

A gyűjtők érdeklődésének tárgya a legkülönfélébb.

Mr. A. D. Scott, Glendale-ben, Kaliforniában husz éve márvány játék-golyócskákat gyűjt, billiárdgolyók nem érdeklik. Mr. Hugh G. Sewel régi amerikai gombokat: Mr. K. L. Browne Kansas-Cityben új és régi gombokat soroz gyűjteményébe.

Egyezeröttszáz aró elefántja van arany, ezüst, rózsakvarc, elefántcsontból, üvegből és más mindenféléből Edward W. Markens, Newark-i, New-Jersey állambeli orvosnak, aki Indiában, Kinában és Japánban utazott elefántjaiért. Gyűjteményét, tekintve, hogy gyémántszemű arany és smaragd elefántok is vannak benne harminctól ötvenezer dollárra becsülik.

Tizezer dollárra becsüli Joe Anderson gyögszerész Chattanooga-ban — Tennessee-állam — gyűjteményét, bár csak szerény borotvákban áll. Wilson elnöktől is kapott egyet — valószínűleg egy borotvaéles helyzet emlékére!

Mr. H. H. White végigutazta Amerikát és régi amerikai elszinesedett üvegek után ásott. — Mr. Brixius Birmingham-ban régi sörös korsókkal elégedett meg; míg Mr. A. S. Riches — Duluth, Minnesota — sörösüveg-cimkéket gyűjt, bélyegeket cserél érte. És Mr. Bradford vonzódik mindenhez, ami whiskyvel van kapcsolatban. Üres whisky-üvegeket, dugókat, hirdetések, cimkéket, hármít, aminek a whiskyhez köze van, elhelyez gyűjteményében. A whiskyt nem gyűjti. Azt valószínűleg megissza.

Justh Jánosné Baross Katinka.

— **IDÓPROGNÓZIS:** Nyugat felől felhősödés, élénkebb légáramlás, az éjszakai hideg csökkenése. Keleten még tulnyomóan derült és csendesebb idő, sok helyen éjszakai fagyok.

— **Fascista lesz Esztorozás.** Revalból jelentik: Népszavazás folyt le ma Esztorozásban a fascista ellenzék által felvetett alkotmányreform kérdése felett. A lakosság tulnyomó része a fascista alkotmányreform mellett foglalt állást, amennyiben 450 ezren szavaztak mellette és 148 ezren ellene. A Tonninson-kormány, amely erősen exponálta magát az alkotmányreform ellen, levonja a népszavazás eredményének konzekvenciáit és átadja helyét a fascista kormánynak.

— **A magyar pénzügyminiszter autóbalesete.** Budapestről jelentik: Imrédy Béla magyar pénzügyminisztert és feleségét tegnap komolyabb kimenetelű autószerencsétlenség érte a Mátraháza és Parád közötti országúton. A kormány tagja a felesége társaságában autón jászberényi választókerületébe igyekezett. Az autó utközben egy szerpentinton, igen meredek helyen, tengelye körül hirtelen megfordult és meglehetősen magasságból lezuhant. Az autó esését szerencsére több bozót csökkentette és így a pénzügyminiszter sértetlen maradt, felesége viszont fején, karján és lábán szenvedett könnyebb sérüléseket, azokat is inkább az összetört szélvédő üveg cserepei okozták. A miniszter feleségét a mátraházi szanatóriumba szállították, ahol megállapították, hogy sérülései aggodalomra egyáltalában nem szolgálnak okot.

— **Leleplezték Neidenbach Ödön portréját.** Vasárnap este az aradi Német Házban előadást tartott dr. Muth Gáspár, amely után a tragikus hirtelenséggel elhunyt Neidenbach Ödön portréját leplezték le megható gyásznap keretében. A nagyszerűen sikerült portrét Wolff Károly, a kiváló aradi festőművész készítette. Végül Lindner József mondott nagyhatású beszédet, amelyben Neidenbach Ödön életéről és munkásságáról emlékezett meg. Szavai közben a zenekar gyászdalokat játszott. A gyásznap a késő esti órákban ért véget.

— **Szatmári chalucok autószerencsétlensége.** Zilahról jelentik: A 34. számú zsidói teherautó, amelyen 25 satmári „chaluc” (zsidó földész-tanuló) ült, az esőzéstől sikos uton felborult és befordult az Almás-patakba. Az utasok közül többen súlyosan megsebesültek. Legsúlyosabb az állapota Schwartz Kálmán 21 éves fiatalembernek, akinek élethelemaradásához kevés reményt fűznek. A szerencsétlenség áldozatait a zilahi kórházban ápolják.

— **Férjhez ment az „árvaházi Bözsike”.** Az aradi zsidó templomban érdekes esküvő folyt: le vasárnap délelőtt Arad zsidótársadalmának jelenlétében. A „Fischer Eliz” izr. leányárvaház bájosa, fiatal neveltje: Bürger Erzsike esküvő örök hűséget Stern Géza kárpitosnak. Az esküvőt a régi, hagyományos szokások nemes megmozdulása előzte meg. Bürger Erzsikét Arad zsidótársadalmának melegen dobogó szíve adta férjhez: két szoba butor, konyhaiberendezés, teljes kelengye, nagyobb összeg készpénz-hozomány gyűlt össze a kis árva menyasszonynak. Bürger Erzsike az első, aki az aradi „Fischer Eliz” árvaházból férjhezment és Székely Salamonné, az árvaház nevelőszivű, lelkes gondnoknője éppen ezért külsőségekben is ünneppé varázsolta számára az esküvő napját. A leányárvaház neveltjei valamennyien megjelentek az esküvőn az érdeklődőkkel zsúfolt templomban, ahol dr. Vágvölgyi főrabbi férvesszertartás keretében adta össze a fiatal párt. Az esküvői szertartás után a leányárvaházban izletes büfé várta a nagyszámú vendégkoszort, akik valamennyien szívből örültek az „árvaházi Bözsike” szerencsésének.

Tudósok a munkatáborban

A porosz közoktatásügyi miniszter rendelete szerint valamely egyetemen docens csak az lehet, aki először valamely munkatáborban élt, hogy így a tudomány és a dolgozó nép közötti kapcsolat erősebb legyen. A legközelebbi napokban nyolcvan egyetemi tanársegéd és docens vonul be a porosz munkatáborokba, ahol egy előkészítő munkakurzuson fognak részt venni.

Magyar könyvujdonságok a CULTURA könyvüzletben

— **Elárverezték egy Olaszországban üdülő pesti színésznő lakását.** Budapestről jelentik: Szomorú hatósági aktus játszódott le hétfőn délután Budapesten Vaáli Ilona, a legszökebb magyar primadonna Zsigmond-uccai lakásán. Egy budapesti szücsmester nemrégiben polgári pert indított a külföldön tartózkodó színésznő ellen, egy részletre vásárolt szilkskin-bunda be nem folyt részletei miatt. Szabályszerűen végrehajtotta az Olaszországban tartózkodó művésznőt, akinek lakását ma délután elárverezték...

Legmodernebb tojás, olaj és parafin arc-pakolásokat végez MANDELNE,
S. Winkler Teréz hölgyfodrászata kozmetikai osztályán,
Str. Eminescu (Deák Ferencc) 15. Estélyi kikészítések (táncostélyekre, hangversenyekre stb.) — Olcsó bérletrendszer. — Tisztviselők részére redukált árak. 8887

— **Halálozás, Margold Lenke, Margold Lajos szentmártoni jegyző leánya,** folyó hó 16-ikán, 23 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 17-én délután 4 órakor lesz a volt Orczy-ucca 18. szám alatti gyászházban.

— **Vadászaton lelőtték a birót és a lovát.** Felsőgalláról jelentik: Súlyos szerencsétlenség érte Varga János felsőgallai birót, aki a postamester társaságában kocsin vadászni ment a tarjáni erdőbe. Amint az erdei uton haladtak, hirtelen lövés dördült el és az egyik ló élettelenül összerogyott. Ugyanakkor Varga fájdalmas kemény ütést érzett a karján és a következő pillanatban elborította a vér. Az eszméletét veszített, súlyos állapotban levő birót a tatabányai kórházba vitték. Kiderült, hogy a lövést az erdőben vadászó Schneider János tarjáni bérlő adta le. A bérlő, aki süket is, rövidlátó is, a lovakat szarvasnak nézte és azért lőtt a vadászok kocsijára. Gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt megindítják ellene az eljárást.

— **Felakasztotta magát egy napszámos Aradon.** Glovák Vincenzé, Str. Sava Raicu 139. szám alatt lakó 65 éves napszámos vasárnap délután, felhasználva azt az alkalmat, hogy felesége, aki különben egyetlen hozzátartozója, nem tartózkodik otthonában, felakasztotta magát és mire rátaláltak, halott volt. Napokkal előbb határozta el magát erre a végzetes lépésre és kötelet szerzett magának. Ebéd után felesége eltávozott otthonról és ekkor hajtotta végre tettét. Felesége és szomszédai szerint Glovák gyógyíthatatlan betegsége és nyomora miatt végzett magával. A rendőri vizsgálat az ügyben megindult.

— **Házasságra készül Gaál Franci** — bizonyos feltételekkel. Budapestről jelentik: Budapesti színházi körökben komoly formában beszélnek arról, hogy Gaál Franciska, a népszerű filmszínésznő férjhez megy még ebben az esztendőben régi pajtásához: Dajkovich Ferenchez, a Magyar-Olasz Bank főtisztviselőjéhez. A házassággal kapcsolatban egy teljesen különálló magyar filmgyár megalapításáról is beszélnek. A vállalkozás szervezési munkálatait Dajkovich végzi, míg a művészi vezetést Gaál Franci látja majd el. A vállalkozásnak világraszóló és nagyjelentőségű vonatkozása az a tény, hogy a művészi vezetésben részt vesz Patsy Ruth Miller is, a világhírű filmsztár, aki jelenleg Budapesten tartózkodik és itt adta be válókeresetét férje, Richard Barthelmes, a népszerű amerikai filmszínész ellen, aki a válás utáni időre igen tekintélyes dollárösszeget biztosított feleségének. Ruth Miller is nagy vagyonnal rendelkezik. A vállalat negyedik tagja Pasternak Lajos. A házasság Gaál Franci és Dajkovich Ferenc között már elintézték, azonban az esküvőt csak akkor tartják meg, amikor már tető alá kerül a nagy terv, amelyre az új pár jövőjét alapítja.

— **Az aradi magyar színészet támogatására választott nagybizottság folyó évi október hó 18-ikán, szerda este 6 órakor, a Magyar Otthon helyiségében, fontos ügyek elintézése végett ülést tart.** Kérem a tagok és érdeklődők szíves megjelenését. Személyre szóló meghívás nem lesz kibocsátva. Dr. Barabás Béla elnök.

— **Budapesti urlovasnő tragikus öngyilkossága.** Budapestről jelentik: Szénásy Sári, Szénásy Lajos ismert nagybirtokos 28 éves leánya, a pesti társaságok legjobb lovasa idegrohamában felakasztotta magát és meghalt. Szénásy Sárinak semmi oka nem lehetett az öngyilkosságra és ezért családtagjai szerint csak idegrohamában követhette el a végzetes lépést. Holttestét édesapja birtokára szállították és ott temették el nagy részvétel mellett.

A Posgay szanatóriumban urológiai osztály nyílt, amely Erdély legtekélyesebben felszerelt nyílt intézete. Rendelés MINDENFÉLE VIZELÉSI BANTALMAKBAN SZENVEDŐ FÉRFI ÉS NŐI VESE, HÓLYAG, PROSTATA BETEGEKNEK, VALAMINT SEXUÁLIS ZAVAROKBAN szenvedőknek jutányos árak mellett. A szanatórium kórházi osztályán napi díj teljes ellátással 100 lej, II. o. 200, I. o. 250—300 lej. Szegénysorsu bejáró betegek számára kedden és pénteken d. e. 9 órakor igen mérsékelt árrendelés. Az urológiai osztály rendelőorvosa dr. UJHELYI szakorvos. I. és II. osztályon szabad orvosválasztás.

Mai regényirónok

A párisi fiatal bakfis regényeket ír. Az író találkozik vele a tengerparton. Megkérdezi tőle:

— No, mi újat írt?

— El fog csodálkozni — újságot a koraérett regényirónó — a legújabb regényem olyan merész, hogy a mama még el sem engedte olvasnom.

Komitácsik újabb kegyet-lensége Dobrudzsában

Kézigránát-tűzzel árasztottak el több falut.

Bucurestiből jelentik: Azt tett el egy hét azóta, hogy egy komitácsi banda be-tört az ország területére és az elmúlt éjszaka megismételték a merényletet. Konstancai jelentés szerint a 20 tagból álló komitácsi banda gránátokkal és lőfegyverekkel felszerelve, tüzelés alá vette Valciora községet. Kézigránátokat dobáltak a házakba és többszáz puskalövést adtak le. A csendőrség szembe-szállt a támadókkal, akiket heves tűzharc után sikerült elkergetni.

Egy komitácsi banda Caliacra és Ismail megye határvonalán operált és az éjszakai kézi-gránát-robbanások és fegyvertüzelés nagy izga-lomba hozta a lakosságot, de a csendőrség fellépé-sének itt is sikerült visszaszorítani a támadókat.

Újabb jelentésünk szerint Valciora községben a komitácsi-támadás során súlyosan megsebesült Donrinca telepes-földműves és többen mások sze-reztek kisebb sérüléseket. A caliacramegyei Edis-tes községben szintén volt egy súlyos sebesültje a támadásnak, akit kórházba kellett szállítani. — Ugyancsak az elmúlt éjjel támadást intéztek a bolgár komitácsik Radulescu község ellen is, ahol behatoltak Marginean telepes-gazda házába, aki-nek sikerült elmenekülni, így csak a házban maradt anyósát kintükben meg igen súlyos és féltet-és leványtánc. A faluban már három telepes-gazda sebesült meg. Gafencu alminiszter a jelentés vé-tele után a helyszínt utazott és Iparescu prefek-tussal vezeti a vizsgálatot, hogy a kormányának részletes jelentést tegyen a komitácsi-bandák működéséről.

— **AZ ŐRÜLT SÜKETNÉMA BORZAL-MAS RÉMTETTE.** Miskolcraól jelentik: A kö-zeli Garamboly-Zapolca fürdőn Nagy Lajos 26 éves süketnéma örlődő rohamát, majd késsel több súlyos sebet ejtett rajta, nekiesett fiatal feleségének, testét összeszurkálta, kiszúrta a két szemét, elmetasztotta a nyakát, majd rém-tettel után felakasztotta magát. A házaspár meghalt, az öregasszony pedig haldoklik. Nagy Lajos hat héttel ezelőtt nősült meg és három nap múlva az elmebaj tünetei mutatkoztak raj-ta. A kórházba szállították, de felesége mindent elkövetett, hogy kiszabadítsa. Végül az ő fe-lelősségére mégis kiengedték. A szerencsétlen ember ezután mániakus féltékenységgel üldö-zte az asszonyt, ezután pedig bekövetkezett a katasztrófa.

— **Eljegyzés.** Kanizsa Mancsi (Timisoara) és Haász Zoltán (Moroeni) jegyesek.

MA és a következő napokon:

Királyi ünnepségek Sinaiában

(Eredeti helyszíni felvételek) az URANIA-ban

— **Lengyel repülőraj Bucurestiben.** Bucu-restiből jelentik: Ma reggel 9 órakor Raiszky ezredes vezetése mellett 29 repülőgépből álló raj indult el Varsóból Bucurestj felé. A lengyel katonai repülő kitérő kondícióban tették meg az utat. Mivel a katonai és polgári hatóságok üdvözlők a vendégeket. A 29 lengyel kato-nai repülőgépet délután 2 órakor startolt tovább Bucurestj felé. Bucurestj felett valamivel 4 óra előtt voltak láthatók a lengyel repülőgé-pek, amelyek több hirték irak le a főváros fe-llett, majd 4 órakor szállottak a piperai repü-lőtérré. Radu Irimescu légügyi alminiszter ve-zetésével, a katonai és polgári előkelőségek voltak jelen a lengyel katonai vendégek fo-gadtatásánál.

Családi hasonlatosság

(A sivalkodó újszülött bölcsőjénél):

— **Egész az apja. Az is épp így or-dít, ha elveszik tőle az üveget...**

A férj a feleségéhez:

— A Romániai Rendőrtisztviselők Egyesületé-nek rendezésében nagyszerű hangverseny folyt le a Kulturpalota nagytermében. A hangversenyt a érdekklódes előzte meg, annál is inkább, mert a jónevű aradi művészeket kívül a bucuresti-i Opera két kiváló énekes is fellépett. Néhány perccel fél tíz után vette kezdetét a műsor Nicu-lescu György, a bucuresti-i Opera baritonistájá-nak énekszámával, Verdi: Simon Boccanegrá-ját és D'Arrigo Boito: Meisztrofeleszt adta elő nagy siker mellett. Utána következett Viorel Chicidean tenorista két énekszám, Tosti: Addio és Bettinelli: Szomorú szív. A közönség az iskolázott hangu, kitűnő énekest szívesen nem akaró töpssal honorálta. A tenorista után Niculescu Mousso-gorskytól a „Bolha nótája” című dalt énekelte. A szünet után R. Hegedűs Béby urasszony két ének-száma következett. Az énekművésznő tisztá csen-gésű hangja, mint az énekzenével is frenetikus sl-ker aratott. Dimitrie Moruzán klasszikus és mo-dern román költők műveiből olvasott fel és Fekete Tivadar pompás magyar fordításait adta elő. Ugy az előadó, mint a kitűnő fordítót melegen ünne-pelték. A hangverseny további részében Z. Korá-nyi Klára, a nagytehetségű zongoraművésznő já-téka aratott megérdemelt elismerést. Utána még Niculescu és Chicidean néhány dalt adtak elő. Őket a közönség különösen a kegyeibe fogadta és alig akarta leengedni a pódiumról. A Rendőrtisz-tviselők Országos Egyesületének hangversenye nagy tetszést aratott.

Trenck báró

Jóka! nagyszerű regényének filmváltozata, mátol

a CENTRAL-ban.

A szegény angol király

Egy angol, aki most jött haza Irakból, egy angol újságban érdeklődő apróságokat közöl, amelyekből megállapítható, hogy né-zik a keleti emberek az európai viszonyokat. Egy iraki seiknek megmutatott egy képet, amelyen az angol király feleségével együtt nyitott landaueren kocsizott ki. A seik so-káig nézte a képet, aztán sajnálkozva csó-válta a fejét: „Ugy látszik, Anglia még sze-gényebb, mint Irak. A királyotok nyitott kocsiban utazik, ami pedig nagyon kellemet-len. Mi legalább még tarthatunk automobilt”.

— **Wizo.** Ma 6 órakor dr. Róth Dezsőé, a Wizo országrészi elnöknője tart előadást a Zsidó Kulturház termében (Str. Romanului 6.) Vendé-keket szívesen látunk. Az előadást megelőzően ötkor választmányi ülést tartunk.

Válik, nem válik?

Mary Pickford impresszáriója igen sz-igoru hangu cáfolatot adott ki, amely szerint nem igaz, hogy a szép filmsztár válik. Más oldalról megerősítik a válás hírért és minden-esetre nagyon gyanus, hogy Mary Pickford a válás kérdésében nem akar nyilatkozni az újságírók előtt.

— **Dr. Székely László** fogorvos hazaérke-zett, ismét rendel.

— Az „Uj Idők” mal számából kiemelkedik Vcln-ovich Géza tanulmánya, valamint Matolcsy Andor címés római naplója, Ebeczki György színházi cikke, Zsigray Judanna riportja a virágkiállításról, stb. Az „Uj Idők”-et számos ötletes fejték, aforizmák, stb. Az „Uj Idők”-et sora gazdagítja. A népszerű rovatok: A szerkesztő üze-netei, 5000 pengős rejtélyverseny, Kertészet, Gasztró-nómia, Szépségápolás sem maradtak ki a lapból, mely-nek kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrásy-ut 16., bár-kinek kiadójátalan mutatványszámot. Előfizetési díj egy negyed évre 260 lej.

URANIA

Ma, kedden 5, 8 és 10 órakor 8, 10 és 15 leles helyárákkal

CONGORILLA

Németül beszélő filmszenzáció. MR. JOHNSON MARTIN és neje 25 hónapig tartó expedíciója Afrika ismeretlen dsungeljében.

Délután 3 órakor utoljára 6 és 10 lej JOSEPH SCHMIDT énekes filmje a

VELENCEI KALAND

Jön: GUSTAV FRÖHLICH nagyszerű sportfilmje.

— A Budapesti színházak heti műsora. Nem-zeti színház: Kedd: Magyar Elektra. Szerda: Igé-ret földje. Csütörtök: Téli regé (K. bérlet). Péntek: Játék vagy élet (előszőr; A. bérlet). Szom-bat: A fekete lovas (Vasárnap délután). Ingyen-élők; A medve (E bérlet), este: Játék vagy élet (C bérlet). Hétfő: Játék vagy élet (B. bérlet). — **Vigszínház:** Kedd: Ember a hid alatt. Szerda: Lányok az intézetben (huszonötödött). Csütör-tök, péntek szombat; Ember a hid alatt. Vasár-nap délután: Lányok az intézetben; este: Ember a hid alatt. — **Magyar Színház:** Szerda, péntek, vasárnap délután: Egy csónak és más semmi. Kedd, csütörtök, szombat, vasárnap: Bűn és bünhődés. — **Belvárosi Színház:** Kedd, szerda: Lysistrata. Csütörtök: Nincs előadás. Péntek: Kozmetika (előszőr). Szombat: Kozmetika. Vasárnap dél-után: Lysistrata; este: Kozmetika. — **Fővárosi Operettszínház:** Egész héten minden este: Du-barry. — **Kamaraszínház:** Kedd, szerda: Nincs előadás. Csütörtök, péntek, szombat: Arc és álarc. Vasárnap délután: Nem válok el; este: Arc és álarc. — **Király Színház:** Egész héten minden este: Vasárnap délután. Sült galamb. — **Pesti Színház:** Egész héten minden este és vasárnap délután: Áprilisi vőlegény. — **Andrássy-uti Szín-ház:** Egész héten minden este: Pénz beszél. — **Terezkörúti Színház:** Egész héten minden este: **Magyarország a földön.** — **Bethlen-téri Színház:** Egész héten minden este: **Előre megfontolt szá-n-dékkal.** — **Royal Orionum.** Egész héten minden délután és este: Csókolyatok bécsi nőket! — **Ko-média Kabaré.** Egész héten minden este: Boho-zatok.

— Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete ál-tal rendezett nyelvkurzusokra jelentkezéseket kor-látolt számban még elfogad naponta 5—7 óra kö-zött az egyesület helyiségében: Str. Romanului (Zrinyi-u.) 6.

— A technikai okokból elhalasztott Salom Asch irodalmi törvényszéket, az Aviva-Baris-sia a közeljövőben rendezzi meg. Az előadás pontos idejét az Aradi Közlöny közölni fogja.

Terézia Felter kozmetikai szalonját 3885 Str. Unirei 14. sz. alá (Ortutay-palota) helyezte át

— **Megalakult Aradon a „Mizrachi” cio-nista csoport.** Rath Efraim, a „Mizrachi” cio-nista világszervezet elnöke, a „Mizrachi” a hó 15-én tartotta meg Aradon előadását, a „Mizrachi” cionista világszervezet szerepéről Palesztina felépítésénél. A nagyszámu haliga-tóság lelkesedéssel hallgatta végig az előadást, majd utána megalakult a „Mizrachi” aradi cso-portja. Diszelnökök: Wieser Jenő és Scharf stein Jakab. Elnök: Steiner Jenő. Társelnök: Jakab Titkár. Sternberg J. Pénztárnok: Friedmann S. József. Ellenőrök: Hilevitz Sán-dor. Friedmann József. Jegyző: Hönig Béla. Az ifjusági tagozat elnöke Neuländer Elemér lett.

— A budapesti „Ujság” újabb nagy kedvezmé-nye olvasói részére. Az Ujság, a leggazdagabb tartalmu és legnépszerűbb magyar lapok egyike, újabb nagy kedvezménnyel lép meg olvasóit. Ok-tóber 1-től kezdődőleg minden vasárnapi szá-mának első oldalán a címfe mellett számozott szel-vényt közöl és minden olvasója részére, aki ezek-ből a szelvényekből levágva és összegyűjtve 12 darabot az Ujság kiadóhivatalának (Budapest, VI., Aradi-u. 10) lakcímével együtt beküldi, ingyen és díjmentesen küldi meg a „Mindent tudok” című több, mint 300 oldal terjedelmű, mélynyomású diszalbumát. Az Ujság olvasói tehát nemcsak tar-talmat kapnak, hanem azonoskivétel egy értékes könyvet is kapnak. Az Ujság állandó cikkírói: Kóbor Tamás, Márai Sándor, Nagy Endre, Zsolt Béla, Szöllösi Zsigmond, Tabéry Géza stb. Az Ujság minden lapelárusító helyen kapható, ára hétköznap 8, vasárnap 12 lej.

SPORT KÖZLÖNY

A ligabajnokság A-csoportjában favoritgyőzelmeket hozott a vasárnapi forduló

A Nemzeti Bajnokság A) kategóriájában mindössze három meccset bonyolítottak le. Ezek mind a favoritok győzelmét hozták, bár az AMTE és a CFR aránylag kis gólaránnyal győzött. Az AMTE Aradon látta vendégül a brassói csapatot és ez az együttes az aradi pályákon még nem látott durva játékot produkált, ami végül is parázs botrányval és AMTE-győzelemmel végződött. A bucaresti-i CFR csapata a Tricolor otthonába látogatott el, ahol két góllal verte a vendéglátó együttest. Kolozsvárott a kitűnő Oravez biráskodása mellett találkozott a Kinizsi az Universitatea-val és az Universitatea könnyen verte a temesvári csapatot. A bajnoki táblázat most a következő

A) csoport:

CFR	3	3	—	5	1	6	
Crisana	3	2	1	—	11	3	5
Universitatea	3	2	1	—	12	5	5
AMTE	3	2	—	1	8	4	4
Tricolor	3	1	—	2	6	9	2
Kinizsi	3	1	—	2	4	11	2
Brasovia	3	—	—	3	3	8	0
Venus	3	—	—	3	3	11	0

Az AMTE megfélemlített játékosai alig bírtak a Brasoviával

AMTE—Brasovia 2:1 (1:0).

Az AMTE legutóbbi formáját, valamint a papírformákat figyelembe véve, a mintegy 1500 főnyi közönség az aradi csapatot könnyű-

sőt fölényes győzelmét várta és bár a győzelmét az AMTE megszerezte, de fölényről szó sem lehetett. A Brasoviát kellemetlen hírek előzték meg és ezek valóra is váltak, mert a vendégegyüttes olyan durva játékot produkált, mint amelyet még aradi pályán nem láttunk. A brassóiak durva, emberremenő játéka megfélemlítette az AMTE futballistáit is, így nem ment a játék és szerencsének mondható, hogy

Ismét vesztesre álló meccsen szerezte pontjait a küzdőképes Gloria

A Ligabajnokság B) csoportjában teljes forduló volt. Az eredmények itt meglepetést keltőek. Ugyanis annak számít a NAC pontvesztése az Unirea-Tricolorral szemben, de még hatalmasabb szenzációt kelt a Ripensia döntetlensége a Romániával. A Juventus könnyen intézte el a Mures csapatát. A bajnoki táblázat.

B) csoport:

Ripensia	5	3	1	1	16	7	7
Juventus	4	3	1	—	11	5	7
Gloria	4	2	2	—	10	8	6
Unirea-Tricolor	5	2	2	1	8	7	6
NAC	3	1	1	1	6	5	3
Mures	3	—	1	2	4	7	1

mind a négy pontot itthontartották. A meccs nem folyt le simán, mert az utolsó percekben parázs botrány kerekedett, amelyet a vendégegyüttes tagjai provokáltak ki. A durva játék szenvedő hőse négy AMTE-játékos, akik közül Szurdi sérülése bizonyult a legsúlyosabbnak. A gólokon Magold, Gömör, illetve Vogl osztottak. Petcu, a meccs bírása — aki különben teljesen kiengedte kezéből a játékot — Gönzy Brasovia-játékost kiállította.

Universitatea—Kinizsi 3:0 (1:0). Kolozsvárott Oravez kitűnő biráskodása mellett Ploesteanu (2) és Sarbu góljaival könnyen győzött a pompás egyetemi csapat. — CFR—Tricolor. A meccset Ploestiben bonyolították le és annak góllövői Gyebrovsky és Barbu voltak.

Romania	3	—	1	2	6	11	1
Soimii	5	—	1	4	4	15	1

Nehéz meccsen két értékes pontot szerzett a Gloria-CFR

Gloria-CFR—Soimi 3:2 (1:2)

A Gloria-CFR Szebenben vendégszerepelt és a hazai együttes erős félnek bizonyult, de a küzdőképes Gloriának akárcsak Marosvásárhelyen — a vesztesre álló meccset sikerült megnyernie, így az értékes pontok birtokába jutott. A Gloria csapatában Aliman töltötte be a kapus szerepét, de nem sok sikerrel. Az első gólt a hazai együttes érte el Baicoianu révén, de Marianut egyenlített. Ismét a Soimii vezet, ezúttal Apolsan volt a góllövő. A Gloria-CFR két góllal válaszol, amelynek szerzői Tabac és Mercea voltak.

NAC—Unirea-Tricolor 1:1 (1:0). Gyenge nivóju játék keretében a csapatok pontosztokodást rendeztek. Bodola, illetve Steinbach voltak a gólok szerzői.

Juventus—Mures 3:1 (1:). A Bucarestiben lejátszott meccset könnyen nyerte a házi együttes. Melchior, Dobó, Zăinescu, illetve Nagy voltak a gólok szerzői.

Ripensia—Romania 4:4 (4:2). A végig lelkesen játszó Romania nagy meglepetésre, de megérdemelten vett el pontot az országos bajnoktól. Dobai (2), Raffinszki (2), illetve Farkas (2), Cobarsan és Felicean II. voltak a góllövők.

A Transilvania két pont előnnyel fordul

Az Olimpia-PTT pontot vett el az őszi bajnoktól — Az AAC nehezen, az ATE simán győzött, míg a Hakoahnak meg kellett dolgoznia a győzelemért

A helvi bajnokság őszi fordulója az I. osztályban véget ért. Őszi bajnok a Transilvania csapata, amely két pont főrrel fordul, annak ellenére, hogy most vasárnap pontot veszített. Az AAC meglepően nehéz küzdelemben győzte le a Soimii csapatát, míg az ATE könnyen verte ellenfelét. A Hakoah és a Tricolor közötti küzdelem kemény volt, de végül is a jobb Hakoah megérdemelten győzött. A bajnoki táblázat a következő:

1. Transilvania	7	5	2	—	17	9	12
2. ATE	7	4	2	1	38	11	10
3. AAC	7	4	2	1	18	6	10
4. Hakoah	7	4	2	1	15	9	10
5. Olimpia-PTT	7	1	3	3	9	23	5
6. Unirea	7	1	1	5	16	25	3
7. Tricolor	7	1	1	5	7	17	3
8. Soimii-CFR	7	1	1	5	7	27	3

O Olimpia—Transilvania 1:1 (1:0) AAC-pálya, bíró: Burdan. Az Olimpia-PTT meglepetésre, de megérdemelten pontot vett el az őszi bajnoktól. Borlea és Bódi lötték a gólokat.

O ATE—Unirea 7:2 (2:0). AAC-pálya, bíró: Polaretsky. A meccs botrányos verekedéssel ért véget. Fritz, Tóth (2), Bellai (2), Cucula és Körösladányi, illetve Mayer és Ujj I. lötték a gólokat.

Kollektív utlevéllel

17-én estig és egyéni utlevéllel 18-án estig lehet jelentkezni 100 lei pótdíj befizetése ellenében.

SPORT KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE OKTÓBER 20—26-ig UTLEVEL NELKÜL!

Mérkőzések:

Ripensia-Ujpest és Olaszország-Magyarország

Részvételi díj:

1025 + 100 lei.

Szükséges okmányok:

Allampolgársági másolat, személyazonossági és férfiaknak katonai igazolvány, tartalékos tiszteknek a katonakönyv, livrettal rendelkezőknek a Cercul Recrutare engedélye.

Bécsbe utazók összes utiköltsége oda-vissza 2195 lei.

Rendezői a közismerten gondos Központi Bank és Menetjegyiroda. Jelentkezés az Aradi Közlöny- és az Erdélyi Hírlap-nál.

O AAC—Soimi 1:0 (0:0). AAC-pálya, bírő: Kalmár. Az AAC egyetlen gólya a Soimi kapusának elnézése folytán, Szabó büntetőjéből esett.

O Hakoah—Tricolor 2:1 (2:0). AAC-pálya, bírő: Pfeiffer. Nehéz küzdelem, megérdemelt győzelem. Kántor, Sepsi, illetve Botos voltak a gólok szerzői.

O Másodosztályu bajnokság. Egyetértés—Banatul 4:0 (3:0). Juventus—Patria 4:0 (2:0). AVMSE—Fortuna 6:0 (2:0). Frontiera—Crisana 5:2 (3:0). Vulturul—RAC 5:0 (2:0). Titanus—Astra 7:1.

O Ifjúsági bajnokság. Gloria—Unirea 3:1 (1:0). Hakoah—ATE 1:1 (1:1). AMTE—Astra 17:0 (9:0). AAC—Olimpia 2:2 (1:0).

O Szövetségi díj-mecsek. Unirea—Transylvania 2:2 (1:0). AMTE—Astra 8:0 (5:0). AAC—Olimpia 4:1 (0:0). Egyetértés ifjúsági—Tricolor ifjúsági 5:4 (1:3).

O Egyéb eredmények. Tricolor old boy—AVMSE oldboy 2:0 (1:0). Tricolor—Fortuna 5:1 (1:0).

O Belföldi eredmények. Bucuresti: Sportul Studentesc—Makkavea 2:1 (1:1). Viiforul—Belvedere 3:3 (1:0). — Marosvásárhely: Keramia—MSE 2:2 (2:1). — Dicsőszentmárton: Sticla—Dacia 5:2 (2:1). — Lupény: Jiul—LSC 3:3 (2:0). — Szatmár: Tricolor—Olimpia—CFR 1:1 (1:0). Bar Kochba—Colping 3:0 (2:0). — Nagybánya: Phönix—SzSE 11:0 (7:0). — Temesvár: TAC—ZsSE 5:1 (3:0). TMTF—Hertha 4:3 (3:0). Electrica—Rapid 2:0 (0:0). Banatul—Ilsa 2:1 (0:0). — Petrozsény: CFR (Kolozsvár)—CFR (Petrozsény) 0:0. — Buda-Dettai AAC—Phönix 8:1 (3:0). — Resica: UDF—CFR (Nagyvárad) 4:1 (2:0).

O Nagyszerűen sikerült a fedett tenisz-pályán lebonyolított verseny. A szombat—vasárnap megkezdett városközi teniszversenyt a nagyszerű fedett pályán vasárnap folytatták és négy újabb mérkőzést bonyolítottak le, amely a bucarestiek győzelmeit hozta. San Galli két szettben győzött Farkas ellen 6:4. 6:0 arányban. Botez pedig Wechsler ellen győzött óriási küzdelem után 4:6. 6:4. 6:1. 7:5 arányban. Wechsler végig pompásan küzdött és erős ellenfele volt az országos bajnoknak. Hamburger Gittát győzte le, az eredmény 6:4. 6:4. 6:1, a Caracosteáné—Botez pár pedig a Zapp, Pönci—Gitta kettős ellen győzött 6:3. 6:1. 6:3 arányban. Hamburger—Farkas 6:1. 6:1. San Galli, Hamburger—Wechsler. Fringhian 6:1. 6:8. 6:1. Caracosteáné. Botez—Zapp Pönci, Wechsler 6:4. 5:7. 6:4. Hamburger, Botez—Gitta, dr. Crasnic 6:1. 6:0. Az egyetlen aradi győzelmet Piso Baba aratta Caracosteáné fölött és ezzel megmentette az aradi teniszszők becsületét.

O A román válogatott csapat tervezett összeállítása. Nagyváradról jelentik: Tegnap, a szövetségi kiküldöttek megnézték a NAC—Unirea-Tricolor mérkőzést és ennek tanulságai alapján, állítólag a következő válogatott csapat összeállítását tervezik: Zombory—Albu, Vogl—Moravetz, Steinbach, Lakatos—Binder, Kovács, Sepi, Barátky, Dobay.

A Ferencváros legyőzte az Ujpestet
Ferencváros—Ujpest 4:2 (1:0)

A magyar bajnokság jelenlegi derbijét tegnap játszotta le a Ferencváros az Ujpest ellen. A ferencvárosi együttes ezuttal is diadal-maskodott, még pedig nem várt arányban, amennyiben a játék folyamán már 4:0 arányban vezetett az Ujpest ellen, amelynek csak a finisben sikerült szépíteni az eredményen.

Az első féldőben, a 23. percben Lázár és Mooré továbbítása után. Sárosihoz kerül a labda, akinek lövését Hori kiütötte, azonban Takács II. közelről belőtte a vezető gólt. A második féldőben Sárosi játszik középfedezetet és Mooré középcsatárt. A 7. percben nagy kavardás van az Ujpest kapuja előtt, ide-oda pattan a labda, míg végül Mooré éles lövéssel az ellenkező sarokba küldi. A 26. percben Tancos fut le, beadását Toldi értékesíti. A következő percben Takács II. lövi a negyedik gólt és ha az Ujpest nem ébredne fel, akkor katasztrófális vereség várna rá. Így a 38. percben P. Szabó kornerét Kiss lövi be, majd a 44. percben ugyancsak ő állítja be a végeredményt.

CHINOPLASMIN
gyógyítja a mocsárlázt,
megvéd a visszaeséstől
és megakadályozza az
ujbóli megbetegedést.

CHINOPLASMIN

A kollektív utlevéllel utazók ma, kedd estig jelentkezhetnek a filléres gyorsra
Szerda estig jelentkezhetnek az egyéni utlevéllel utazók

A filléres sportvonatra, amely október 20-án indul Aradról Budapestre a NAC—Ripensia kombinált és Ujpest—Hungária kombinált között 21-én lefolyó nagyszabású mérkőzésre, csak ma, 17-én lehet még jelentkezni a százalékos pótdíj lefizetése mellett mindazoknak, akik kollektív utlevéllel akarnak utazni. A jelentkezések határideje tehát a kollektív utlevéllel utazók részére ma, kedden este végleg lejár és holnap, szerdán estig már csak azok jelentkezhetnek, akik egyéni utlevéllel rendelkeznek. Nem szabad senkinek elmulasztani azt a rendkívüli alkalmat, amikor minimális költségek mellett kényelmesen és kellemesen utazhat akár Budapestre, akár Bécsbe és a nekilendülő szeszban hat napig tartózkodhat a magyar vagy az osztrák fővárosban.
Akik hamarabb akarnak hazatérni Budapestre, azok már 23-án, hétfőn visszatérhetnek. Azonban már a jelentkezésnél be kell mondani, hogy csak három napot akarnak

Budapesten tölteni és ezzel egyidejűleg le kell fizetniük a 170 lejts kitevő pótdíjat gyorsvonat III. osztályon, míg II. osztályon 230 lejts kell pótdíjként lefizetniük, miután a menetrendszerinti gyorsvonatot kell igénybevenniük, ami költségtöbbletet jelent. A rendezőség az alábbiakban állapította meg a társasutazás pontos menetrendjét:
A filléres gyorsvonat 20-án, pénteken indul el Aradról délelőtt 10 órakor s Budapestre érkezik délután 4 óra 15 perckor. Budapestre este 11 óra 40 perckor indulhatnak tovább azok, akik Bécsbe szándékoznak utazni és szombat reggel 6 óra 25 perckor érkeznek meg az osztrák fővárosba. Bécsből visszaindulás Budapestre 26-án reggel 8 óra 25 perckor, érkezés Budapestre: 26-án délután 12.40 perckor. A társasutazás résztvevőinek különvonata 26-án délután 2 óra 35 perckor indul vissza Budapestre s Aradra este 10 órakor érkezik meg.

NEMZETI Sport

KeletEurópa vezető sportlapja megjelenik hetenkint ötször.

Ara Romániában: hétfőn 8 lej, más napokon 5.— lej.

Osszeállították az olaszok ellen játszó magyar válogatott csapatot

A vasárnapi olasz—magyar válogatott mérkőzésre tegnap állították össze a magyar válogatott csapatot és az összeállításban ismét találkozunk egy-két meglepetéssel. A csapat a következő: Háda (Ferencváros) — Korányi (Ferencváros), Biró (III. ker. FC) — Szalai (Ujpest), Sárosi (Ferencváros), Palotás (Bocs-kay) — Mikes (Kispest), Takács II. (Ferencváros), Polgár (Budai „11”), Toldi, Kemény (Ferencváros), Tartalékok: Hori (Ujpest), Szemere (Kispest).

A szerkesztésért:
DR. STAUBER JÁNOS
főel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Romániának huszonöt milliárd leje van forgalomban

Ebből négy milliárd lej aprópénz, a többi bankjegy. — Csupán tizenhét milliárd lejjel emelkedett a pénzmennyiség. — Nagyjelentőségű hivatalos adatok a Nemzeti Bank aranyvásárlásáról

Most látott napvilágot a Román Nemzeti Bank 1933. harmadik évtizedéről szóló hivatalos kimutatás, amelyet a Jegybank a saját és ezzel kapcsolatban az ország pénzügyi helyzetéről készített. Sajnálattal állapítható meg, hogy a Banca Nationala a hitelélet feltámasztása és megerősítése céljából említésre méltó intézkedést nem fogantatott. A július-szeptemberi évtizedben az ipar és kereskedelem hitelkereteit szűkítette, még a szezon-szerű ipari és kereskedelmi üzletek fellendítése céljából sem növelte kihelyezési állományát, sőt kereskedelmi váltótárcáját 85 és fél millió lejjel 9 milliárd 399 millió 710 ezer lejre csökkentette. A lombardhitel is állandóan csökken, csupán szeptemberben a warrans-lombardok következtében emelkedett körülbelül 7 millió lejjel. A Jegybank bruttó kamat- és jutalékjövendelme a jelzett három hónap alatt 110 millió lejt tett ki, míg az 1932. év ugyanazon időszakában csak 142 millió lejt volt ez a jövedelem, tehát a mai gazdasági viszonyok közepette 32 millió lejjel nőtt ez a tétel. A rezszi 1932-ben és 1933-ban, ugyanabban az időben 98 millió lejt volt.

A Nemzeti Bank tudvalevően kölcsönt adott az aranybányák rendbehozatalára és az aranytermelés fokozásának elősegítésére. A munka állandóan folyamatban van, ennek ellenére az 1933. év első felében a Nemzeti Bank által megvásárolt arany mennyiség jóval kevesebb volt, mint a múlt év hasonló időszakában. A Jegybank Romániában 1933. július 1. és szeptember 30. között csak 665.92 kilogramm szinaranyat vásárolt 74 millió lejt értékben, az év első felében 1664.45 kilogrammot, a múlt év harmadik negyedében pedig 1392 kilogramm szinaranyat vett. Ez a körülmény nem járult hozzá a bankjegyfedezet nagvobbaránu növeléséhez és a bankjegyfedezetben levő szinarany-készlet növekedése nem érte el az előző évi színvonalat. A bankjegy devizafedezete

= **Deviza-árfolyamok.** Zürich nyitás és zárlat: Berlin 123.15 (122.75), Amszterdam 208.25 (208.10), Newyork 3.60 (3.65), London 16.50 (változatlan), Páris 20.21 (20.20), Milánó 27.17.5 (27.20), Prága 15.35 (változatlan), Belgrád 7 (változatlan), Bucuresti 3.08 (változatlan), Varsó 57.85 (változatlan), Bécs 72.67 (magánárfolyam 57.50), Brüsszel 71.79.5 (71.90).

= **A percesek és kalácsütők forgalmiadó kötelezettsége.** A pénzügyminisztérium arról értesítette az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy ezután a percesek és kalácsütők is a forgalmiadó törvénynek ama szakaszai alá tartoznak, amelyek azt írják elő, hogy forgalmiadót kötelesek fizetniük is, bármilyen kevés alkalmazottjuk is van. A minisztérium a perces és kalácsütőket is kivette a forgalmiadótörvény 12. szakasza alól.

Karácsonyi utazás — a tavaszba Tenerife és Madeira szigetre

1933. december 22-től 1934. január 6-ig.

a „Milwaukee” nevű legnagyobb német motoroshajóval 8154 km. A legolcsóbb ár Hamburgtól:

7585 lei.

Üdülést nyújtó, szórakoztató utazás a verőfényes délre egy, csak I. osztállyal rendelkező, minden kényelmet nyújtó, legmodernebb hajón.

További felvilágosítások és jelentkezések a

Hamburg Amerika Linie S. A. R.
aradi képviselőjénél.

Künstler vizum- és utazási iroda
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

csökkent, habár a kormány ez év harmadik negyedében rendelte el a transzfermoratóriumot. A bankjegyfedezethez csatolt devizakészlet az említett három hónap alatt 129 és fél millióval 524 millió 272 ezer lejre csökkent. A szinarany-készlet 74 millió lejjel növekedett, viszont a devizakészlet 129.5 millióval csökkent és most 10 milliárd 310 millió lejt a bankjegyfedezet aranyban és devizákban. A 88 ezer kilogrammnyi szinarany-készletből 59 ezer kilogrammot tartanak a Banca Nationala pincéiben, 29 ezer kilogramm pedig a külföldön — főleg a Francia Nemzeti Banknál — van leltében 3 milliárd 222 és fél millió lejt értékben.

A bankjegyfedezet csökkenése arra az elhatározásra bírta a Nemzeti Bankot, hogy a bankjegyeket is redukálja a fedezet csökkenése arányában. A kényszer hatása alatt a forgalomban levő bankjegyek összege 161 millióval leszállt és a legutóbbi kimutatás szerint 21 milliárd 193 és fél millió lejt tesz ki.

A pénzfedezeti arány változatlanul 35.74 százalékkal maradt. A szinarany fedezeti aránya négy és fél százalékkal 33.93 százalékra javult. A papírpénz 161 millió lejes csökkenésével egyidejűleg 179 millió lejjel emelkedett a forgalomban levő váltópénzek összege, amely szeptember 30-án 4.2 milliárd lejt tett ki, amiből 411.5 millió lejt a Nemzeti Bank páncélszekrényeiben van. A bevont papírpénzek helyét a harmadik negyedében váltópénzek foglalták el és így az összes fizetőeszközök 18 millió lejjel növekedtek, amelyeknek teljes összege, a bankjegyekkel és a váltópénzzel, 24 milliárd 982 millió lejt. Ezekből a hivatalos adatokból megállapítható, hogy mindössze 18 millió lejjel növekedett Románia pénzálladéka, papírpénze pedig 161 millió lejjel csökkent, tehát a kormány semmiesetre sem engedi magát az ellenzéki inflációs szónoklatokkal befolyásolni.

= **Az állam egy milliárd lejt engedett el a szövetkezetek központi bankjának.** A konverziós törvény értelmében, a népbankoknak a követelések csökkentése által szenvedett veszteségeit az állam fedezi. Ez alapon az állam és a szövetkezetek központi bankja egyezséget kötöttek és a pénzügyminisztérium rendeletének megfelelően, az említett központi szövetkezeti bank most egy milliárd lejt adósság elengedésében részesült. Ezzel a román államnak tartozott a stabilizáció idején a Nemzeti Banktól átvett reeszkompárt. Ezt a követelést most az állam különböző számlákon a Banca Centrala Cooperativa javára leírta. Ezzel egyidejűleg a népbankok és szövetkezetek két központi intézete befejezte fúziós tárgyalásait.

= **A lomási megvásárolta a Deda-Bistra felszámolás alatt lévő vállalat nagy telepét.** Bucurestiből jelentik: A nagy Deda-Bistra r.t. veszteségei miatt likvidál. A vállalat a Deda-Bistrán lévő 14 hold területét, amelyet már kitermelt és amelyen egy hat gatteres fűrész, iroda helyiségek, munkás- és tisztviselői lakások vannak, most eladta a Lomási Erdőiparnak. A telep szomszédságában van a Lomási tulajdonában lévő, volt báró Kemény-féle erdő, amelyet még nem termeltek ki. A lomási a deda-bistrai telepért 900 ezer lejt készpénzben fizetett és most megkezdődik a szomszédságban lévő, volt báró Kemény-féle erdő kitermelése. A Lomási modern bükk-gözdét állít fel, mert svájci anyavállalata, a Nasitzi, nagytételű gőzölt bükkfamennyiség eladásáról tárgyal Spanyolországgal.

Uj miniszteri rendelet a devizakereskedelem szabályozásáról

A „deviza” szó fogalmának magyarázata.

A múlt év május 18-án életbe lépett román deviza-törvény alapján tudvalevően csak a Nemzeti Bank jogosult devizák és valuták adásvételével foglalkozni és csupán az általa megállapított árfolyamon szabad a devizákat eladni, vagy venni. Mivel a „deviza” szó magyarázata a múlt évi törvényben nem volt elég világos, a pénzügyminiszter a Monitorul Oficial (Hivatalos Lap) e hó 12-én megjelent 236. számában rendeletet adott ki, amellyel módosította az 1932. évi törvény 2. szakaszát. A rendelet tartalma a következő:

Minden csekk, elfogadvány, a külföldi folyószámlák fölötti rendelkezési jog, aranypénz, nyers arany (homok- és ércállapotban), bármilyen külföldi pénz és általában mindaz, ami a deviza gyűjtőfogalma alá esik, csak a Banca Nationala autorizációjával adható el, az általa megállapított kurzuson. A most kiadott pénzügyminiszteri rendelet nem változtat a törvényen, csupán a deviza szó bővebb magyarázatát tartalmazza félreértések további elkerülése céljából.

= **A Bucuresti-i Bankárszövetség a konverziós adósság ellen.** Bucurestiből jelentik: A regáti bankárszövetség legutóbbi ülésén elhatározta, hogy közbejár az illetékes tényezők-nél oly irányban, hogy a konverziós törvénynek a kamatokra vonatkozó rendelkezéseit hivatalos magyarázatokat adjanak ki. Kérni fogja még az övátalási határidő megállapítását azokra az adóssokra, akik november 1-én, illetőleg december 1-én, a konverziós törvényben előírt, legalacsonyabb kamatfizetési kötelezettségeiknek nem tesznek eleget és váltóikat nem cserélik be.

= **A ki nem fizetett vámok öt év alatt évülnek el.** Viteza S. A. bucuresti-i szállító vállalatot a bucuresti-i vámhivatal felszólította, hogy még 1926-ból fennálló 23.636 lejes vámhátralékát fizesse ki. A Viteza S. A. ekkor kért intézett a legfőbb számvevőszékhez, amelyben kérte annak kimondását, hogy az 1903. évi vámtörvény alapján ez a vámhátralék elévült és így nem hajtható be. A legfőbb számvevőszék a vállalat kérését elutasította, azzal az indoklással, hogy az 1929. évi törvény életbeléptetéséig a régebbi törvényben előírt hároméves elévülési határidő nem telt el, viszont az új törvény értelmében az elévülési határidő öt év és így a vállalatnak a hátralékot meg kell fizetnie.

= **Eladott aradi kétemeletes bérház.** Lőcs Rezső, Aradváros volt polgármestere, 3 millió 900 ezer lejtért eladta az aradi görög keleti román egyházközségnek a Regina Maria-körut és az Alexandri (Salac-uca) sarkán lévő kétemeletes bérházat, amelyet 4 millió lejt régi bankkölcsön terhelt. A vevő az immobilitettek által kiállított betétkönyvvél egyenlítette ki a vételárat, amely a forgalomban lévő hírek szerint, nem egészen két millió lejtébe került, tehát olcsón hozzájutott a város legforgalmasabb helyén lévő értékes bérházhoz. Az ingatlan telekkönyvi átírása már megtörtént.

= **Az aradi Munkásbiztosító Pénztár igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai.** A hivatalos lap e hó 12-i száma közli a népjóléti miniszter rendeletét, amellyel az aradi Munkásbiztosító Pénztár igazgatósági tagjaivá a munkaadók részéről a következőket nevezte ki: Mateescu István, Sapira Emanoil, Rác Sándor dr., Dán József, Jovita Andrei, Engel Gyula, Coroban Stefan, Adoc Axentie, Rada János. Az alkalmazottak képviselői az alábbiak: Macean Demeter, Mihailovici Milan, Biris György, Wein Pál, Barca Abel, Strengar-Demian Sava, Vostinar György, Gruța Silvester, Hoffmann Demeter, Felügyelőbizottsági tagok: Suciú M., Lengyel István, Papp Ilés.

= **A magyarországi tüzfakereskedők a romániai tüziá importjának szabadátvitelét kérik.** A román-magyar kompenzációs egyezmény értelmében Románia évenként 12 ezer vagon tüzfát exportálhat Magyarországra. Jóllehet ebből az évből még csak 9 és fél hónap telt el, Magyarország teljesen kimerítette ezt a kontingensit, úgy, hogy már csak a régebbi kötések effektuálása bonnyolható be. Amint értesülünk, a Magyarországi Tüzfakereskedők Szövetsége memorandumot nyújtott be a magyar kereskedelmi és iparügyi minisztériumhoz, melyben kéri, hogy az Ausztriából importálható tüzfakontingens 2500 vagonnal emeljék fel, Romániából pedig a tüzfáimportot tegyék szabaddá, hogy a szükséglet fedezéséig importálhassanak a magyar tüzfakereskedők tüzfát Erdélyből.

Személyautók új és használt állapotban alkalmi árakon kaphatók A. Kálmán R.-T.-nál Aradon

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, OKTÓBER 17.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Könnyű lemezek. 18: Motol-zenekar. Könnyű- és román zene. 19.15: Motol-zenekar. 20.20: Szimfonikus zenekar. 21: Gigartu énekesnő bécsi dalokat ad elő. 21.20: A rádiózenekar bécsi estje. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Odeon-Parlophon gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Biedermeler-furcsaságok. 2. A képességvizsgálat. (Felolvasás). Közben: Columbia gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Horváth Dudus és cigányzenekara. — 2.30: Guttenberg György szalonzenekara. 4: Az Országos Testnevelési Tanács előadása. 5: „Két könnyű”. 6: „Dollár a kátharón”. 6.30: „Gounod emléke”. A bevezetőt írta Papp Viktor. His Master's Voice gramofonlemez. 7-10: „A dráma és a film a XX. században”. Dr. Sebestyén Károly előadása. 7.40: Az I. honvédsereg zenekara. 8.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „A bolygó hollandi”. Zenéjét és szövegét írta Wagner Richard. 21: Garay György Jazz-zenekara — Bécs. 12.30: Alpesti zene gramofonon. 13: Rádiózenekar. 17: Ravel-lemezek. 19.05: Stahrlenberg Rüdiger gróf és unokaöccse, Guidobald. 20.25: Operaközvetítés az állami Operaházból. 23.15: Bárzene az Oase-ból. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 13.05: Gramofon. 17: Népdalok cimbalmonon. 17.30: Gramofon. 20.30: Logar zongoraművész játéka. 21.10: Szindarab. 22.05: Rádiózenekar. 23.10: Rádiózenekar. 23.45: Tánclemez. Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: A 32. gy. e zenekara. 14.35—15: Gramofon. 17: Népszerű zene. 17.55: Gramofon. 18.05: Tánczene. 20.25: A rádiózenekar. — Kö-nigsberg. 12.30—14-ig: Szórakoztató zene. 14.05—15.30-ig: Daljáték és operettlemez. 17: Szórakoztató zene. 22.20: Vidám est. — Leipzig. 17: Délutáni zene. 18.10: Grim: Fuvola- és zongoraszerenád. 21.45: Pachernegg zeneszerző műveiből. Utána: Könnyű és tánczene. — Mor. Ostrava. 12: Gramofon. 12.05: Fuvószenekar. 16.30: Gramofon. 18.20: Gramofon. 18.50: Gramofon. — Prága. 11.50: Gramofon. 13.10: Gramofon. 16.30: Gramofon. 17: Rádiózenekar. 18.25: Gramofon. 19.25: Német hírek. Utána: Eisinger Irén éne-

Félrevezetik Önt akkor, ha „OLLA” helyett silány utáztatokat ajánlanak. Ne tegye kockára egészségét. Kérje Ön is kimondottan az évtizedek óta elismert és leghíbbnak bevált „OLLA”-t eredeti csomagolásában.

ke. — Róma. 21.15: Reklámhangverseny. 21.45: Egyes hangverseny. 23: Mascagni: Fritz barátunk, ket-tősök. Utána szimfonikus lemezek. — Svájc Aleman adó. 19: Gramofon. 20.20: Dalok három nyelven. 20.45: Rádiózenekar. 21.15: Vidám óra dalokkal. Utána: Tájszólás-hangjáték. — Varsó. 16.40: Beethoven-négyes lemezek. 17.55: Zarzycka hegedűművész és Peter tenorista hangversenye. 19.20: Kávészünet zene. 21: Könnyű zene. 22.15: Litván zene. Rádiózenekar és gramofon. 23.25: Tánczene.

SZERDA, OKTÓBER 18.

Bucuresti. 13: Könnyű és román zene. 17: Rádiózenekar. 18.10: Demetriade Yvonne énekel és Gruia Th. zongorázik. 18.30: Rádiózenekar. 19.20: Szimfonikus lemezek. 20: Fliomen F. hegedül. 20.45: Aurelina Nina énekel. 21.15: Draghici csellóművész játéka. 22: Vendégloji zene. — Budapest. I. 7.45: Torna. Utána: Columbia gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Deák Ferenc

levelsládájából. 2. Petőfi: A szerelem átka: (Felolvasás). Közben: His Master's Voice gramofonlemez. 1: Déli harangszó. 1.05: Magyar Tamás hegedül. Somogyi Olga énekel. zongorán kíséri Polgár Tibor. 2.30: Az államrendőrség zenekara. 4.30: A rádió diákfelőrája. „A faekétől a traktorig”. 5: Debreceni Kiss Lajos és cigányzenekara. 6.15: „A ma életművészete.” Perlaky Lajos előadása. 6.45: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 8.40: „Az induló.” Zenés hangjáték. 11: Vitéz Tibor énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 11.30: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara. Dáni Dezső énekszámaival. — Bécs. 12.30: Rádiózenekar. 14.10: Művészlemez. 16.35: A Godwin-zenekar lemezei. 18.05: Spitzmüller-Harmersbach zeneszerző művei. 20: A 4. gyalogezred zenekara. 22.10: Duha: baritonénekes. — Belgrád. 12: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 16: Gramofon. 17.30: Horvacki Anica zongorázik. 20: Rádiózenekar. 23: Gramofon. 23.35: Cigányzene. — Berlin. 17.30: Szórakoztató zene. 18.45: Wendland-dalok (szoprán). 21.35: Zenés rádiórevü a Havelről. 23: Hírek, majd éjfélig tánczene. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 17: Szokol fuvószenekar. — Kö-nigsberg: 7.35—9-ig: Reggeli zene Berlinből. 14.05—15.30: Gramofon. 17: Szórakoztató zene. 19.25: Népszerű dalok. 21.10: Tánczenekar. 23: Éjfélig könnyű és tánczene. — Leipzig: 7.36: Szórakoztató zene. 13: Déli zene. 19.30: Mai műdalok. 24—1-ig: Régi és újabb hangszerek lemezek.

PILISINÉ

kozmetikai szalon, a Verbos-ház, Minorita templommal szemben.

A lemodernebb eszközökkel dolgozik. Megőrzi fiatalságát és szépségét. A szépítő eljárások egész légiója áll ott a látogatók rendelkezésére.

1. Széplők eltüntetőse.
2. Szemölcs irtás.
3. Archámasztás.
4. Arovibrációk.
5. Pattanások eltüntetőse.
6. Vörös bőr megszüntése.
7. Száraz, zsíros, színtelen bőr megszüntése.
8. Különléle aropakkolások.
9. Kikészítés uccára és estélyekre.

Tanácsadás díjtalanul bármilyen kozmetikai kérdésben. — **Tanítványok az arcápolás minden ágában úgy gyakorlatilag, mint elméletileg teljes kiképzést nyernek.** — Olcsó havi fizetéses bérle rendszer. **Külön tisztviselő árak**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 le. A legkisebb hirdetés 10 szög 4 le. A kiadó hivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetési sávokat, amely eredeti alkijában nem szolgált, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

Más ismeretség hiányában intelligens urino ismerettségét keresem. Levelet „Ismeretlen” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

HÁZASSÁG.

BIRTOKOSCSALÁD keresztény (csinos) árvája vagyok. Mielőbb férjhez mennék. Ha jóvendőbelim gazdálkodni óhajt, benősülhet birtokomba, de készpénzzel is tehetjük, vagy órázadjuk. Komoly választ „Személy a fontos” jelleggel az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbít. 332

ALKALMAZÁS.

OKLEVELES óvodó, német és zongorában perfect, fél napi elfoglaltságot keres. „Óvodó” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3882

SZOBALBANY jó bizonyítványokkal felvétetik. Strada Cloșca (Szt. László-utca) 7. szám, I. emelet 4. 3886

Elsőrangú cukrászegéd felvétetik áthúzó posztra.
FLAGNER cukrászda
Brașov, Kapu-utca. 202

FIATAL perfect segéd fűszer- és csomagoló üzletben felvétetik. Kohn József, Strada Cloșca 1. sz. a Luheranus templommal szemben. 3879

JOB főzítudó mindenesleányt keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3884

LAKÁS.

KIADÓK: kétszobás udvari lakás fürdőszobával, 1 rakás, 1 műhely Str. Mărăsosti 12. (Kossuth-u.) 3850

KIADÓ, esetleg eladó egy 4 szobás magánház kerttel. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3868

KERESK feltétlenül tiszt, modern kétszobás komplett lakást a központban. Cimeket „Pontos” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3888

MODERN 4 szobás lakás kiadó Strada Crisan 6. sz. (Károlyi-u.) 3815

II. EMELETEN egy 3 szobás és egy 4 szobás lakás központi fűtéssel minden melléklettel alkalmi áron kiadó. Bővebbet **Sepsyné, Piata Catedralai No. 5.** 330

Butor! Jöminőségű francia **Schwab** hálószobák 3878
műasztalosnál v. Sári-u. 30. sz. olcsón eladó.

Az ősz már nem hoz gondot, régi ruhaimat **Hoszpodár**-hoz küldöm át-tesztelni, vegyileg tisztítani, Str. V. Stroiescu (Teleky-u.) 13. és Str. Eminescu (Deák F.-u.) 3.

ÜZLETEK.

Beraktározható mindennemű ingóságok csekély díjazás mellett 3786 Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9-11.

ALKALMI BUTOR VASARLAS Ebédlő 6000 lejtől, modern uri szoba, világos hálószobák 3500 lejtől, fehér konyhabutor 1600, garnitúrák, ebédlő plusz divány, szalon, Singer varrógép, matracok, rugany betétek, oszillárok, kasszák, zongorák, festményec, szőnyegek, vitrinek 450 lejtől, antik butorok, patibé-tonok 600 lejtől, íróasztalok és egyéb disztárgyak. Ezüstöt, aranyat, briliánst, szőnyeget, disztárgyat, zongorát, pianót a legmagasabb napi áron veszünk. Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja. — Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISSIO” biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13, Dacia kávéház mellett.

KÉSZPÉNZERT MEGVESSZÜK minden eladó dolgot „COMISSIO” Dacia-kávéház mellett

INGATLAN.

Marostájon belcsanak, timárnak, kisebb iparüzemnek, de gazdálkodásra is alkalmas nagy masszív téglapalota 420 [] 81 telekkel, potom áron eladó. Strada Maraso ti 2, emelet. 3889

Gazdálkodásra, barom itanyésztésre alkalmas magánház a v. György-utcaiban 2 szobás lakással, istálló, nagy kerttel, 75.000 lejtért eladó. **Petrán-iroda, Arad, Piata Avram Iancu 16.** (Szabadság-tér). 3881

KÜLÖNFÉLEK.

ELVESZETT 1 drb. körb. bútor 1/2 karátos briliáns fülbevaló, megtaláló kéri, jutalom ellenében, adja le a Corso-mozi igazgatóságánál.

(14)

Az Aradi Közlöny folytatásos regénye

Copyright by ARADI KÖZLÖNY

Május 28.

Ma érdekes adatok jutottak a birtokomba Dorothy Lane révén a japán tengeri hadereőre vonatkozóan. A Togo osztály huszonöt negyven-ezer tonnás tengeralattjáróból áll, ezek mindegyike nyolcvan megfigyelő repülőgépet és hatvan harciacéplánt bocsát ki magából két óra leforgása alatt. A Shikisima osztály harminc hatvanöt-ezer tonnás tengeralattjáró csatahajót foglal magában, ezek mindegyike százötven megfigyelő és nyolcvan harciacéplánt bocsát ki magából egy óra harminc perc alatt. Ez az osztály tehát jóval modernebb az előbbinél, nemcsak cselekvési ideje gyorsabb, de a villanymotorok akciórádíusa is körülbelül másfélszer nagyobb az előbbinél. A Mikasa, a legmodernebb osztály tíz nyolcvan-ezer tonnás vizalattjáró csatahajóból áll, ezek mindegyike százötven megfigyelő és százhusz rádióhullámokkal kormányozható, óriási néretű madárrepülő képes ugyancsak egy óra harminc perc alatt elindítani. A Mikasa osztály felszerelése több tekintetben felülmúlja a U. S. of Pan-america legújabb típusú hajórajának teljesítőképességét, legalább a herceg ezt állítja.

Érthetetlen, Dorothy Lane mennyre a hatalmában tartja ezt a gépembert. Én pedig Dorothyt. Lehet, hogy nem is így van. Gyakran hiszem, hogy Nishi még eltűnése előtt közölte Dorothyval, hogy kémkednek és ez a nő készakarva árul el nekem mindent, hogy eképpen is sietesse a döntést. Talán másnak is fecseg, nem tudok eligazodni rajta. És nyílt kártyával sem merek már játszani ebben az örültek házában.

Legjobb szeretnék Lahahval Tahiti szigetre repülni kis Cormoranomon. De most már a jäték nem eresz. Hiszen pénzem volna elég.

Nem volt nehéz megállapítanom, hogy Takabo tanár, nemkülönben Josihito és Ogura magántanárok angol zsoldban állanak. Gyakran megfordulnak a Multak Szigetén is, legtöbbször Harmsworth lord társaságában. Annyira kevésbé óvatosak, hogy a lakásukon is fogadják az itteni angol követség két tagját, Wouhgan titkárt és Sire Thomas Chiswick. Ausztrália jelenlegi elnökének öcsét, aeronautikai attasét. Ez utóbbi szemérmetlenül játszik a földkerekség összes tőzsdéin, felhasználva politikai értesüléseit. Egyébként szenvedélyes kokainista, aki nem titkolja megítt társaságban ama nézetét, hogy egy japán-amerikai háború adhatná csak vissza Britanniának évtizedek óta elvesztett világhatalmi helyzetét. Furcsa. Ki gondolta volna, hogy egy háború kirobbantásának siettetésére még geológusokat is fel lehet használni?

Szibéria átengedése

Szeptember 3.

Dorothy Lane hetek óta távol van. A jelek arra vallanak, hogy Nishi Vladimir felkutatására indult, aki a legkülönbözőbb helyeken bukkán fel rövid időre. A herceg új nőket kért, amikor visszajöttünk Kiotoból a Jeddo Mansionhouseba.

November 19.

A földrengés Kiotóban ért bennünket, ahol Asuki asszonyt figyeltem. Tulestünk a borzaimakon. Asuki asszony visszatért Moszkvából, ahol sikerült egyezséget létesíteni Szibéria átengedése tárgyában. Nem tudom, milyen tárgyalásokat folytat José Hernandezdel, az U. S. P. A. déli flottájának egyik tengernagyával. Embereim a nyomukban vannak.

1971. január 2.

Lahah súlyos tüdőgyulladásra esett át. Délre kell vinnem.

Fu Csang tábornok feljegyzéseinek folytatása.

1971. április 7.

Összehasonlítottam Jii Csen időközi jelentéseit naplójának másolatával. A rövid rádiogramok összefüggéseit ez a napló világítja meg, azért kértem el tőle. Általában, egy egészen magánjellegűnek látszó ügy véleményem szerint néha sokkal jobban megvilágít egy helyzetet, sőt egy egész

miliőt, egy egész kort, mint az általános, tárgyilagoss, adatszolgáltató közlemények. E szerzőlvesen odadobott naplójegyzetek is többet mondanak nekem a precíz jelentéseknél.

Összegezve a dolgokat, nem csalódtam, amikor Japánban sejtettem a jövő előrelátható eseményeinek gyupontját.

A mi akciónk időpontja akkor fog elérkezni, amikor a Csöndes Óceán felett megkezdődik az élethalálharc. Ez a beérkezett jelentésekből következtetve már egy éven belül meg fog történni. A szibériai japán állam nem lesz még abban a helyzetben, hogy a mi forradalmunkba beleavatkozzon, a német és orosz kormány egész haderejével készenlétben fog állni a kiszámíthatatlan politikai és stratégiai helyzet következtében, mely napok alatt egy új világot teremthet. Az indiai köztársaság mellettünk van, hiszen Angliával szemben ugyanaz a helyzet, mint nekünk a németországi kormányokkal szemben. Anglia gépkultúrája fertőzte meg a hindu tömegeket is, ezért tudunk vezetőikkel néhány év óta kooperálni. Most legsürgősebb feladat az indiai General Lud szövetség megszervezése.

Május 1.

Ma repültek át az első japán aeroplánrajok Szibéria területére, ahol az orosz kormány minden államának ünnepi küldöttsége várt rájuk. Csak menjenek. Csalódni fognak, ahogy mi is csalódtunk. Meg fogják tanulni, hogy minden nép csakis saját diszpozícióinak kiélésében lehet boldog. A történelem legnagyobb tévedése ez az átkelés.

Reportage

Tokio Radiolynotipe, 1971. május 1.

Vladivosztozk, 8 óra 10.

Az első japán aeroplánraj most tűnik fel a verőfényes égbolton. Negyven régitípusú merevszárnyú monoplán és biplán. Tíz csoportokba alakulnak, szárnyaik alsó felületén tisztán kivehető távcsővel az új szovjetállam jelzése: vörös téglaladom, felső jobbsarkában fehér téglaladom a vörös felkelő nappal. A légikikötőkben összeverődött hatalmas tömegek egetverő ordítása megszakított a levegőt. Ágyuk dörögnek, megafonok és rádióhangtölcsérek, zenekarok és dalárdák, szavalókorosok harsognak, ezerkét száz mikrofon helyszíni felvételt ad le az orosz köztársaság összes leadóállomásai számára. Sok ezer hangfilmfelvétel gép működik a légikikötők minden pontján, délnyugati irányból most közeledik az üdvözlő repülőraj. A binokli egymásután olvassa le a gépmadarak szárnyjelzéseit, minden orosz állam képviselve van. A német államok, az orosz köztársaság, Georgia, Üzbegisztán, Gruzia, Arménia, Mongólia, Mandzsúria, a kínai tartományok és a többiek mind, egy-egy gépmadarral. Ezek mind legújabb típusú mozgósárnyú gépek.

A villamosvonatok és elektromobilok ezrei száguldanak a légikikötők felé, szüntelenül öntve a föld minden tájáról ideözönlő idegeneket, akiknek aeroplánjai nem jöhettek be az ünnepi légikörzetbe.

A 7. H. J. légikikötő felett a japán rai köröket ír le, az üdvözlőraj egy helyben lebeg és leadja az első rádiogramokat:

— Hazajöttetek, dolgozók! Éljen az új japán haza!

Az üdvözlőraj vezérgépmadara most spirálisban ereszkedik, a forradalom egykori színbölgum-vonalában. Az orosz köztársaság elnöke, Csernikoff lép ki belőle, amikor a gépmadár földet ér a légikikötő kellős közepén. Csernikoff fellépked a rádiótorony acéllépcsőjén, az első pihenőn várja a vonalegyenesen leereszkedő japán aeroplánokat.

8 óra 45 perc.

Elsőnek Asuki asszony, a japán progresszív párt-vezére száll ki az egyik ötvenszemélyes aeroplán kajütjéből. Utána a különböző ipari szervezetek elnökei és elnöknői. Katonás rendben lépnek a rádiótorony elé, amelynek lépcsőjéről Csernikoff üdvözlí őket az orosz köztársaság nevében, megismételve a rádiogramok szövegét. Megafonba ordít, mégis alig hallhatók a szavai a

kordonmögötti tömegek mindent betöltő zarában.

Berliner Radiotageblatt, den 1. Mai, 1971.

Moszkva, 10 óra 5 perc.

Radiotelehorjaink pompásan vetítik a japán repülőrajoknak Vladivosztozk légikikötőin történő leszállását. Az ünnepélyes aktusok lefolyása után, melyeket lapunk más helyén közöltünk, most egyik aeroplánraj közeledik a másik után. Minden a legpéldásabb rendben megy. Az érkezők a legjobban hangulatban szállnak ki a kajütökből, a külön e célra létesített étkezőhelyeken elfogyasztják nemzeti eledeleiket, aztán beszállanak kézipodgyászukkal a villamosvasutakba, melyek tízperces időközökben repítik őket a roppant földterület belséjébe. Minden ki van dolgozva a legapróbb részletekig, úgy térben, mint időben. Olyan kezdet, olyan hamalpirkadás ez, aminőt még nem látott a történelem. Harmintcötmillió ember új életének, sorsának kezdete. Remegve figyeljük a radiotelehorok hangorkánját, ragyogó víziótömekegét, amelyet pillanatról pillanatra leírni lehetetlen. A hangfilmfelvételkészítékek ezrei azonban már munkában vannak és néhány napon belül a föld minden hangfilm-színháza vetíteni fogja ezeket a páratlan érdekességű eseményeket.

Züricher Radiozeitung, 1971. május 1.

Moszkva, 11 óra 15 perc (egységesített idő.)

A japánok szibériai honfoglalása gyors ütemben halad. Radiotelehorjaink a Port Igorszk, Dudinka, Jekaterinburg, Krasznojarszk, Tomszk és Irkutsk leadóállomásainak helyszíni felvételeit is közvetítik. Ezekre a helyekre, melyek a közeljövőben már japán városneveket kapnak, egymásután futnak be azok az anyagszállító villamosvonatok, melyek a koreai szoros alatt furt alagúton és a szoros felett épített három hidon jönnek át a szigetekről. Ezt az alagutat, amelynek egyik ága Port Artur, a másik Vladivosztozk irányában halad, külön e célra építették három hónap leforgása alatt, ami a mai technikai vívmányok között is rekordidő. Mikor a nagyarányú telepités végleg befejeződik, az alagutat és hidakat felrobantják. Az anyagszállító villamosvonatok, hajók és repülőgépek organizációja olyan pontosan működik, hogyha valamilyen zavaró körülmény nem játszik közre, Kelet-szibériában egy hónap leforgása alatt nyolc nagy japán metropolis és huszonkét kisebb egységesített várostípus készül el. A vasbetonból, acélból és üvegből konstruált formaházak tehát nem ideiglenesek. Alkatrészeik rövid időn belül összerakhatók, szétszedhetők, a kisebb várostípust néhány hét alatt más vidékre lehet szállítani. Így válik valóra ama utopisztikusnak látszó jóslat, hogy Szibéria lesz az új Amerika. Alább közlünk néhány telefont az első szibériai felhőkarcokról.

A sárgakeresztes gázhalál

Budapesti Radionapló, 1971. május 1.

Helsingfors, 17 óra 20 perc. saját tudósítónk telehorjelentése. Az amerikai sajtónak ama idegeskedése, melyet a japánok szibériai honfoglalása miatt máris tanúsít, mindenhol általános feltűnést kelt. Ha az amerikai közvélemény, amelynek a sajtó nagyrésztben szószólója, nem változik a japán konzervatívok szándékainak pertraktálása tekintetében, akkor a legsúlyosabb diplomáciai válságtól kell tartani. A Manitoba Radionews egyenesen azt követeli, hogy az U. S. of P. A. légihadereje most végezzen ezzel a régi ellenséggel, amikor legalkalmasabb erre az idő Japán másirányú elfoglaltsága miatt. Ha átengedjük ezeknek a most már ellenzék nélkül kormányzó daimióknak a kezdeményezés időpontját, egy reggel arra ébredünk, hogy a West Side Nebraskától a Magellán-fokig romokban hever sűrű gázfelhők alatt és a japán hajórajok egymásután küldik a gépmadarak ezreit a Rocky Mountain felé. A Manitoba Radionew azzal, végzi fejtegetéseit, hogyha a hadügyi és külügyi kormányok tehetetlenek, mozduljon meg az egész Pánamerikai Unió népe, ne várja behuny szemmel a japán sárgakeresztes gázhalált.

(Folytatása következik.)